

Kábítószer-használat az Európai Unióban:
jogalkotási megközelítések

Jogi közlemény

Az EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelő Központja) ezen kiadványát a szerzői jog védi. Az EMCDDA nem vállal felelősséget vagy kötelezettséget a dokumentumban szereplő adatok felhasználásából eredő következményekért. A kiadvány tartalma nem feltétlenül tükrözi az EMCDDA partnereinek, az Európai Unió tagállamainak vagy az Európai Unió és az Európai Közösség bármely intézményének, ügynökségének hivatalos álláspontját.

Az Európai Unióval kapcsolatos további információk elérhetők az Interneten. Az oldal az Európa szerveren keresztül érhető el (<http://europa.eu.int>).

A magyar kiadást szerkesztette

Varga Orsolya
a Nemzeti Drog Fókuszpont
munkatársa

A kiadvány angol nyelven jelent meg *Illicit drug use in the EU: legislative approaches* címmel, 2005-ben az EMCDDA kiadásában, Lisszabonban.

TARTALOMJEGYZÉK

Köszönetnyilvánítás	4
BEVEZETÉS	5
1. A KÁBÍTÓSZERREKKEL KAPCSOLATOS NEMZETKÖZI JOGI KERETEK	7
1.1. A kábítószereszek osztályozása az ENSZ Egyezményekben	9
1.2. Az ENSZ egyezmények és a kábítószer-használat ellenőrzése	9
1.3. Az ENSZ 1988. évi Egyezményének 3. cikke	11
1.4. A Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (International Narcotic Control Board – INCB)	12
1.5. Az Európai Unió intézményei és a kábítószer-használat	15
2. A KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLAT JOGI SZABÁLYOZÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ TAGÁLLAMAIBAN	17
2.1. „Depönalizáció” és „dekriminalizáció”: jelentéstani vizsgálatok	19
2.2. A kábítószer-használat és birtoklás jogi szabályozása: „a szabadságvesztésen kívüli szankciók”	20
2.2.1. Egyszerű használat	20
2.2.2. A kábítószereszek személyes használat céljából történő birtoklása	20
2.2.3. A kábítószereszek személyes használat céljából történő birtoklásával kapcsolatos megközelítések egyéb tipológiai	23
2.3. Jogalkalmazás	26
2.4. A jogszabályok és mennyiségek	27
2.5. Együttműködés az egészségügyi és jóléti rendszerekkel	28
3. KÖVETKEZTETÉSEK	31
1. SZÁMÚ MELLÉKLET	35
2. SZÁMÚ MELLÉKLET	41
3. SZÁMÚ MELLÉKLET	45
IRODALOMJEGYZÉK	69

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezt a kiadványt – amely az EMCDDA P4 „Stratégiák és Hatásuk” Program keretében készült – Danilo Ballotta állította össze 2003 és 2004 között, Brendan Hughes hatékony együttműködésével, Henri Bergeron útmutatása mellett. Cécile Martel, Chloe Carpentier és Philippe Roux szintén nagyban hozzájárultak bírálataikkal és javaslataikkal.

A kiadványt az EMCDDA Tudományos Tanácsának a P4 „Stratégiák és Hatásuk” Programban részt vevő tagjai, Prof. Bisiou és Prof. De Ruyver számára, valamint az Európai Jogi Adatbázis a Kábítószerekről [European Legal Database on Drugs (ELDD)] Jogi Kapcsolattartóinak értékelésre előterjesztették.

Szeretnénk köszönetet mondani még a Svájci Összehasonlító-jogi Intézet munkatársainak Martin Sychold és Pierre Widmer uraknak; Tim Boekhout Van Solinge-nek az Utrechti Egyetemről; Dan Kaminskinek a Leuveni Egyetemről; Frank Zobelnek a lausanne-i „Institute universitaire de médecine sociale et préventive” munkatársának; Martin Postmanak az amszterdami Nemzetközi Intézetből; Boellinger úrnak a Brémai Egyetemről és Leroy úrnak a UNODC munkatársának. Mindannyian nagyban hozzájárultak munkánkhoz hasznos megjegyzéseikkel és javaslataikkal.

BEVEZETÉS

A Kábítószer és Kábítószer-függőség Elleni Küzdelemmel Foglalkozó Francia Tárca-közi Misszió [Mission Interministérielle de Lutte contre la Drogue et la Toxicomanie (MILDT)] kérésével összhangban e kiadvány célja az, hogy áttekintse az Európai Unió tagállamaiban a kábítószer-használattal és a személyes használat céljából történő kábítószer-birtoklással¹ összefüggő jelenleg hatályos jogszabályokat és azok módosításait. A téma iránt mutatott érdeklődést és a hozzánk intézett más kéréseket szem előtt tartva, felhatalmazásunkkal összhangban úgy döntöttünk, hogy e dokumentumot az új EU tagállamoktól kapott információkkal együtt a szélesebb közönség elé tárjuk. A dokumentumok forrásán (ELDD) valamint az EMCDDA által az e területen folytatott jelenlegi munkáján túlmenően, mintegy harminc tanulmány és más publikáció felhasználása történt meg.

A dokumentum első része háttér-információkat tartalmaz a kábítószer-fogyasztás és a személyes használat céljából történő kábítószer-birtoklás szabályozásának nemzetközi jogi kereteiről. A nemzeti jogszabályokat ismertető második rész a „dekriminalizáció” és a „depönalizáció” fogalmak szokásos definícióinak vizsgálatával kezdődik, majd a jogszabályok szövegének, a bűnüldözés során a mennyiségek szerepének illetve a jogalkalmazási gyakorlatnak az elemzését alapul véve az EU tagállamok különböző nemzeti jogszabályainak összefoglaló ismertetésével folytatódik. Ezen áttekintés általános eredményeit a Következtetések fejezetben foglaltuk össze.

E tanulmány célja inkább a tagállamok jogi rendelkezéseinek áttekintése, mintsem egy elmélyült elemzés. A tanulmány egyetlen részében sem teszünk ajánlásokat és nem kívánunk kimerítő elemzést nyújtani a fontos intézkedésekről és gyakorlatról. A kéziratot 2004. november 18-án zártuk le.

---

¹A tanulmányban a „kábítószer” szó alatt mindvégig azokat a szereket értjük, amelyek nemzeti vagy nemzetközi jogi szabályozás alá esnek. Mindenekelőtt azok a kábítószerek, amelyek az 1961. évi ENSZ Egyezményben szerepelnek, és azok a pszichotrop anyagok, amelyek az 1971. évi ENSZ Egyezmény hatáskörébe tartoznak.

1. A kábítószerrel kapcsolatos nemzetközi jogi keretek

1. A KÁBÍTÓSZEREKKEL KAPCSOLATOS NEMZETKÖZI JOGI KERETEK

1.1. A kábítószeres osztályozása az ENSZ Egyezményekben

Az ENSZ kábítószeresekkel kapcsolatos egyezményei az egészségre való veszélyességük, a visszaélés kockázata és terápiás értékük alapján osztályozzák a kábítószereseket és pszichotrop anyagokat. Az 1961. évi Egyezmény négy jegyzékbe sorolja a kábítószereseket, míg az 1971. évi Egyezmény további négy jegyzékbe sorolja a pszichotrop anyagokat. Az 1988. évi Egyezmény (a nemzetközi kábítószer kereskedelemre reagálva) két jegyzékben sorolja fel a „prekurzorokat”.²

Érdekesként megjegyezzük, hogy egyes anyagok két jegyzékben is szerepelnek ugyanazon Egyezményben. A kannabisz³ és a heroin (tizenöt másik anyaghoz hasonlóan) az 1961. évi Egyezmény I. jegyzékében is szerepelnek, mint olyan anyagok, amelyek tulajdonságaik alapján függőséget okoznak, és komoly veszélyt jelent a velük való visszaélés; ugyanakkor a IV. jegyzékben, a legveszélyesebb anyagok között is megjelennek, tekintettel az ezekkel kapcsolatban felmerülő kockázat mértékére, elsősorban ártalmas jellemzőikre és a különösen korlátozott orvosi vagy terápiás értékükre⁴. Ez a „kettős” osztályozás a jogalkotók 1961-től kezdődő azon kívánalmát tükrözheti, hogy hangsúlyozzák az anyagok toxicitását, amelynek következményeként még szigorúbban korlátozzák és ellenőrzik ezen anyagok orvosi célra történő esetleges felhasználását.⁵

1.2. Az ENSZ egyezmények és a kábítószer-használat ellenőrzése

Ugyan a három ENSZ egyezmény alapján történik a kábítószeresek nemzetközi ellenőrzése, ám az egyezmények rendelkezései nem alkalmazhatók közvetlenül. Az aláíró országok kötelessége, hogy azokat a nemzeti jogalkotás során saját jogukba átültessék a hazai jog alapelveivel összhangban (és jóhiszeműen –az egyezmények általános céljait tiszteletben tartva⁶).

² Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ) (1961, 1971, 1988), Egységes Kábítószer Egyezmény (1961); Egyezmény a Pszichotrop Anyagokról (1971); Egyezmény a Kábítószeresek és Pszichotrop Anyagok Tiltott Forgalmazásáról (1988) (<http://www.incb.org/e/conv>)

³ Meg kell jegyeznünk, hogy nem létezik általánosan elfogadott definíciója a kannabisznak, de az alább három található: 1. a „tág” fogalom (főleg Franciaországban, Görögországban és Svédországban használatos) szerint a Cannabis sativa bármely formája; 2. a „nemzetközi” definíció szerint, amely az ENSZ egyezményekben is szerepel, a „Cannabis sativa nőnemű növényének virágzó felső része”; és a 3. „európai” definíció, amely engedi a kender ipari termesztését, beleértve a Cannabis sativa-t amennyiben annak THC tartalma kevesebb, mint 0,2%.

⁴ A kábítószeresek osztályozásáról további információ található: http://eldd.emcdda.eu.int/trends/trends_law.html és F. Cabalero & Y. Bisiou: Le Droit de la drogue, Dalloz 2000, 476-488.o.

⁵ Habár az orvosi célból történő felhasználás is összhangban lehet az egyezményekkel. Lásd még: EMCDDA, 2002. május, Medical cannabis and derivatives – A legal analysis of the options, their limitation and current practise in the EU ELDD and EMCDDA, 2000. november; valamint az ELDD nemzetközi szintű összehasonlító tanulmánya a helyettesítő kezelés jogi aspektusairól az EU-ban: http://eldd.emcdda.org/databases/eldd_comparative_analyses.cfm

⁶ 1969. évi Bécsi Egyezmény a Szerződéses Jogáról 31. cikke az értelmezés általános szabályiról (<http://www.un.org/law/ilc/texts/treaties.htm>)

Az ENSZ egyezményei alapján minden (ellenőrzés alatt álló) kábítószer használata orvosi és tudományos célokra kell, hogy korlátozódjék.⁷ Minden egyéb, az egyezmények által meghatározott módtól eltérő használat, különösen a rekreációs fogyasztás, a nemzetközi jog megsértésének tekinthető.⁸ Az egyezmények meghatároznak büntetendő cselekményeket, úgymint birtoklás, megszerzés, elosztás vagy értékesítésre kínálás, stb.⁹, és ezek közül egyes súlyos cselekményeknél szabadságmegvonást javasolnak büntetésként.

Bár az egyezmények az egyszerű használatot nem nevesítik büntetendő cselekményként, ha akarja, bármely fél ilyen cselekménnyé minősítheti. Egyes szerzők alapvető különbséget látnak a kábítószeres egyszerű használat és birtoklása között; míg a kábítószer birtoklása olyan tevékenység, amely mindig magában hordozza az „újra-eladás” veszélyét, az egyszerű használat esetében ez nincs így.¹⁰

Az 1961. évi Egyezmény 36. cikkének hivatalos ENSZ kommentárja valóban megerősíti ezt a különbséget. Eszerint: „Meg kell jegyeznünk, hogy az (1) bekezdés nem utal a „használatra”. Mint azt máshol megjegyzi, a 36. cikk célja az illegális kereskedelem elleni fellépés, és a függők jogellenes kábítószer-fogyasztása nem minősül „tiltott kereskedelemnek”. (ENSZ 1973. 428/7. o.) Ugyanez a különbség fedezhető fel a kommentár egy másik részében, amely megállapítja, hogy „Nem mérülhet fel kétség afelől, hogy a kormányok tartózkodhatnak a börtönbüntetés kiszabásától a személyes fogyasztás céljából történő, jogszabályi felhatalmazás nélküli birtoklás eseteiben. Másrészről, a terjesztés céljából történő, jogszabályi engedély nélküli kábítószer-birtoklást „börtönbüntetéssel, vagy más szabadságvesztéssel járó büntetéssel” kell büntetni (ENSZ 1973. 113/23. o.).¹¹ Az 1961. évi Egyezmény ezért világosan különbséget tesz a személyes használat céljából történő birtoklás, amely esetben a kormányoknak joguk van eltekinteni a börtönbüntetés kiszabásától, és a forgalmazás céljából történő birtoklás között, amelyet a „szabadságvesztés” kategóriájába tartozó szankcióval rendel büntetni.¹²

⁷ 1961. évi Egységes Kábítószer Egyezmény, ENSZ, New York 1977 4. cikk c) bekezdés

⁸ B. De Ruyver, G. Vermeulen, T. Van der Laenen, K. Geenens: Multidisciplinary Drug Policies and the UN Drug Treaties, Institute for International Research on Criminal Policy, Ghent-i Egyetem, Maklu, 2002, 23.o.

⁹ 1961. évi Egyezmény 36. cikk 1.bekezdés a); 1988. évi Egyezmény 3. cikk

¹⁰ Lásd: Boellinger, L., „The Evolution of Drug Policy in Germany”, SENLIS Council (szerk.): Global Drug Policy. Building a New Framework. The Lisbon Int. Symposium On Global Drug Policy, 2003 Párizs, 151-160. o.; Albrecht H-J., Drug Policies and Drug Problems in the Federal Republic of Germany – Development and Trends

¹¹ ENSZ Kommentár az 1961. évi Egységes Kábítószer Egyezményhez, New York 1973, angol nyelvű változat; lásd még: Bewley_taylor, Fazey, Boekhout van Solinge, 2004

¹² Ez a megkülönböztetés egyszerűnek tűnik, bár egy ezidáig is igen bonyolult kérdés még zavarosabbá tesz, megjegyezzük, hogy a hivatalos kommentár francia fordításában a 4. cikk 23. szakasza a következőképpen szól: „(...) a kormányoknak jogában áll a személyes használat céljából történő birtoklást nem szabadságvesztéssel büntetni (...)” (franciául: Les gouvernements ont le droit de ne pas punir de peines de prison la détention (...)) míg az angol verzióban a következő szerepel: „ (...) A kormányok tartózkodhatnak (és nem „jogukban áll”, ami feltétlenül erősebb, mint a „tartózkodhatnak”) a szabadságvesztés kiszabásától a személyes használat céljából történő birtoklás esetében (...)”. Ezekből a nyelvbéli különbségekből értelmezési problémák adódhatnak. Bár a nyelvészeti kérdés mellett úgy tűnik, hogy az államoknak joguk van tartózkodni a szabadságvesztés büntetések kiszabásától.

Mivel azonban az 1988. évi ENSZ Egyezmény büntetőjogi büntetést ír elő a „személyes fogyasztás céljából történő birtoklás” esetére [3. cikk (2) bekezdés], míg az 1961. évi Egyezmény csak „birtoklás” esetére, ez magába foglalhatja azt, hogy az országok büntetőjogilag szankcionálják a használatot (indirekt módon, a birtokláson keresztül).

1.3. Az ENSZ 1988. évi Egyezményének 3. cikke

Azon kérdés, hogy a személyes használat céljából történő kábítószer-birtoklást bűncselekménynek kell-e tekinteni vagy sem, heves vitákat váltott ki azóta, amióta a 3. cikket belefoglalták az ENSZ 1988. évi, a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni Egyezményébe.

E cikk második bekezdésében első alkalommal említik meg kifejezetten azt, hogy „az országok az alkotmányos alapelveik és a jogrendszerük alapvető irányelveinek alapul vételével” „bűncselekménynek tekintik (...) a kábítószeres személyes fogyasztás céljából történő birtoklását, megvásárlását vagy termesztését (...)”.¹³

Első látásra ezen rendelkezés egyértelműnek tűnik: a személyes használat céljából történő birtoklást büntetőjogi eszközökkel kell szankcionálni.

Mindemellett a cikk felépítésének és Hivatalos Kommentárjának¹⁴ közelebbi vizsgálata, valamint a vonatkozó jogi szakirodalom rövid áttekintése azt eredményezi, hogy ez a következtetés nem olyan egyértelmű.

Elsőként meg kell jegyezni, hogy a 3. cikk arra buzdítja az aláíró államokat, hogy a kábítószeres birtoklását „bűncselekményként” határozzák meg, akár a másnak történő felajánlás [(1) bekezdés], akár személyes használat céljából [(2) bekezdés] történik a birtoklás.

A „személyes használat céljából történő birtoklásra” vonatkozó (2) bekezdés lehetővé tette a jogalkotók számára a védzáradék alkalmazását annak biztosítása érdekében, hogy a releváns követelmény összhangban álljon a „(nemzeti) jogrendszer alkotmányos alapelveivel” és „alapvető irányelveivel”. A nem személyes használat céljából történő birtoklás esetére vonatkozó 3. cikk (1) bekezdése nem tartalmaz ilyen „védzáradékot”. Úgy tűnik, a 3. cikk (2) bekezdése nagyobb szabadságot enged az aláíró országoknak abban, hogy meghatározzák, milyen büntetést szabnak ki a személyes használattal kapcsolatos bűncselekmények elkövetése esetére, mint a kábítószer-kereskedelmre vonatkozó bűncselekmények esetére.¹⁵

¹³ 3.2. cikkely szerint az alkotmányos elvek és a jogi rendszer alapvető elgondolásainak figyelembe vételével minden fél olyan intézkedéseket köteles hozni, amely szükséges lehet egy bűncselekményi tényállás létrehozásához a saját jogában, a kábítószeres vagy pszichotrop anyagok saját használatra történő birtoklás, termesztés vagy előállítás, az 1961. évi Egyezménnyel, vagy az 1971. évi Egyezménnyel ellentétes szándékos elkövetése esetén.

¹⁴ ENSZ Kommentár a Kábítószeres és Pszichotrop Anyagok Tiltott Forgalmazásáról szóló Egyezményhez (1988), New York 2000

¹⁵ Lásd még: The Police Foundation, Report of the Independent Inquiry into the Misuse of Drugs Act 1971, London, 13. o.

Mindezekon túlmenően az 1988. évi ENSZ Egyezmény Hivatalos Kommentárja szerint a 3. cikk lényege „a nemzeti büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának tökéletesítése a kábítószer-kereskedelem terén”. Ennélfogva, tekintettel az egyezmények értelmezésének azon általános szabályaira (a Szerződések Jogáról szóló 1969. évi Bécsi Egyezmény), amelyek szerint a részes államoknak az egyezmények értelmezésekor „jóhiszeműen” és az egyezmények „tárgyára és céljára figyelemmel”¹⁶ kell eljárniuk, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a személyes használat céljából történő birtoklás kriminalizálásának fő oka, a 3. cikk „lényegével” összhangban, a nemzetközi kábítószer-kereskedelem ellenőrzésének tökéletesítése, és nem a kábítószer-használat elleni küzdelem.¹⁷

Végül, a 3. cikk értelmezéséről szóló tanulmányok és irodalom rövid áttekintése azt sugallja, hogy az országoknak tiltaniuk kell minden, a kábítószeres használatával kapcsolatos előkészítő tevékenységet – úgymint birtoklás, megszerzés, az országba behozatal és termesztés – megtartva a jogot (azokban az esetekben, amikor a személyes használat a bűncselekmény célja), hogy meghatározzák az alkalmazandó büntetés típusát (büntetőjogi vagy szabálysértési).¹⁸

A fentebb vázoltakból levonható általános következtetés szerint az országok jogában áll kriminalizálni a kábítószer-használat cselekményét, vagy más, nem büntetőjogi jellegű szankciókat választani, aszerint, hogy melyiket tartják a legmegfelelőbb eszköznek a kábítószer-használat és a hozzá kapcsolódó problémák leküzdésére.

1.4. A Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (International Narcotic Control Board – INCB)

Míg a nemzetközi egyezmények végrehajtása az aláíró országok felelőssége, addig a végrehajtás figyelemmel kísérése az 1961. évi Egyezményrel létrehozott Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv feladata.

Az INCB-t részben azért hozták létre, hogy előmozdítsa az egyezmények rendelkezéseinek a kormányok által történő alkalmazását. Bár nem kényszerítheti az aláíró államokat az egyezményekben található kifejezések¹⁹ egységes értelmezésének elfogadására, kifejezheti álláspontját ezen rendelkezésekhez rendelt jelentésről és az egyezmények céljaihoz kapcsolódóan, a kormányok által átvett intézkedésekről.

Az INCB-nek lehetősége van arra is, hogy a kormányokat megkérje, módosítsák a politikájukat, ha úgy látja, hogy az intézkedés súlyosan sértheti az egyezmények céljait. Ennek alapján az INCB kifejezte fenntartásait egyes nyugat-európai országok jogában végrehajtott újabb keletű változásokkal összefüggésben.²⁰

¹⁶ Svájci Összehasonlító-jogi Intézet (<http://isdc.ch/f/default.asp>) Consolidated legal opinion concerning the compatibility of proposed national drugs laws with relevant international conventions (2001). A Bécsi Egyezmény a Szerződések Jogáról elérhető a <http://www.un.org/law/ilc/texts/treaties.htm> oldalon.

¹⁷ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2001) Drug users and the law in the EU: balance between punishment and treatment. Drugs in focus (<http://www.emcdda.eu.int/?nNodeID=519>)

¹⁸ See Caballero & Bisiou, 2000; Cesoni, 2000; De Ruyver et al., 2002; Dorn & Jamieson, 2001; Note politique du Gouvernement Fédéral Belge 2001; Krajewsky, 1999; Swiss Institute of Comparative Law, 2001.

¹⁹ Az 1961. évi Egyezmény 5-18. cikke és az 1988. évi Egyezmény 22. és 23. cikke.

²⁰ Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (INCB), 2001. évi Jelentés (214§) ENSZ, New York 2002.

2000-ben, a portugál jogszabály-tervezethez fűzött megjegyzés szerint, (a tervezet szerint a személyes használat céljából történő kábítószer-birtoklás és a kábítószerrel való visszaélés a továbbiakban nem bűncselekménynek, hanem szabálysértésnek minősülne), az INCB azon az állásponton volt, hogy a tervezet „nincs összhangban a kábítószer-ellenőrzésre vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal, amelyek szerint a kábítószer-használatot az orvosi és tudományos célokra kell korlátozni, valamint, hogy a részes államok a kábítószer birtoklását bűncselekménynek tekintik”.²¹ A Portugáliában azóta már bevezetett jogszabályi módosításokkal (valamint a hasonló fejlődést mutató luxemburgi változásokkal összefüggésben) az INCB 2002-es Jelentésében nem szállt vitába, csupán rámutatott arra, hogy a 3. cikk (2) bekezdése felszólítja az államokat, hogy „a személyes fogyasztás céljából történő birtoklást bűncselekményként állapítsák meg, figyelembe véve azt, hogy a felek alapvető kötelessége az ellenőrzött anyagok használatát orvosi és tudományos célokra korlátozni”.²²

A közelmúltban az Egyesült Királyság azon javaslatával kapcsolatban, miszerint a kannabiszt átsorolnák a B osztályból a C osztályba²³, az INCB fenntartásokat fogalmazott meg, tekintettel arra, hogy ez „zavart” és „széles körben félreértéseket” okozna. A brit kormány hivatalosan reagált a Jelentésre, nevezetesen a CND (Comission on Narcotic Drugs) 2003. április 8-án, Bécsben tartott ülésén résztvevő delegáció által tartott beszédben.²⁴

Ezzel szemben azt az újabb belga javaslatot, miszerint a kábítószer-használók büntetőjogi felelősségre vonása csak végső eszköz lenne, nem bírálta az INCB. Az INCB a belga igazságügy-miniszternek 2003. március 28-án írott levelében²⁵ megerősítette, hogy a javaslat összhangban van az egyezményekkel, miközben rámutatott arra, hogy a kábítószer-használat előkészületi cselekményei (amelyek nem szerepelnek a törvényjavaslatban) tiltásának a feloldása ellentétes lenne az egyezményekkel.

²¹ Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (INCB), 1999. évi Jelentés (449) ENSZ, New York 2002

²² Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (INCB), 2001. évi Jelentés (509) ENSZ, New York 2002.

²³ Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szerv (INCB), 2002. évi Jelentés (499) ENSZ, New York 2003. A Szerv a következőképpen kommentálta az Egyesült Királyság kormányának azon kijelentését, miszerint a kannabisz áthelyezése a másik jegyzékbe az ellenőrző intézkedések csökkentése érdekében szükséges: „a közlemény világméretű visszahatása (...) zavart és széleskörű félreértéseket okozott. Az Egyesült Királyságban történt kutatás szerint az Egyesült Királyságban a gyermekek 94%-a hiszi azt, hogy a kannabisz legális szer, sőt egyfajta gyógyszer. A kutatás arra is fényt derített, hogy a tanárok közel 80%-a úgy hiszi, hogy a kannabisz újraosztályozása a tanulók kábítószer-használat veszélyeiről történő felvilágosítást bonyolultabbá és nehezebbé teszi. A 2002 júliusában és augusztusában történt közvéleménykutatások szerint a lakosság nagy része nem támogatta az újraosztályozást.

²⁴ Kivonat a brit delegáció beszédéből a Kábítószerügyi Bizottság legutóbbi üléséről 2003. április 8-án: „... az Egyesült Királyság kormánya szükségesnek érezte, hogy 2003. március 3-án írásban forduljon az INCB-hez, hogy kifejezze megdöbbenését a Szerv 2002-ről szóló jelentésében szereplő, az Egyesült Királyság újraosztályozásról szóló döntésével kapcsolatos megjegyzésekkel miatt. Az Egyesült Királyság kormánya többek között említette a rémisztő nyelvezet használatát, a döntést megalapozó tudományos tényekre való hivatkozás hiányát, valamint a döntés félrevezető prezentálását a média irányába az INCB képviselői által.”

²⁵ Herbert Schaepe, az INCB titkárának levele Verwilghen belga igazságügyi miniszter részére, kelt 2003. március 28-án.

Érdemes lenne itt felidézni, hogy azon spanyol és olasz javaslatokat (1992-ből és 1990-ből), miszerint az összes kábítószer fajta személyes használat céljából történő birtoklása esetén közigazgatási szankciók alkalmazása lenne helyénvaló, az INCB a vonatkozó években megjelent Jelentéseiben nem helytelenítette. Ennek egyik lehetséges magyarázata, hogy Spanyolországban és Olaszországban a körülményekben beállt változásokat követte jogalkotói változtatás: olyan helyzetről, amelyben egy bizonyos magatartást nem sújtottak szankcióval, áttértek egy másik helyzetre, amelynek eredményeképpen tiltást jelentő szituáció keletkezett, és amelyet közigazgatási szankcióval sújtottak; más szóval, mindkét esetben megszigorították a törvényt. Az utóbbi időben, más országokban is történtek olyan változások, amelyek eredményeképpen az addig szabadságvesztéssel is sújtható bűncselekmény esetében áttértek olyan tiltásra, amely révén szabadságelvonáson kívüli más szankcióval sújtják az elkövetőt (legalábbis az első elkövetéskor).²⁶

A kritikák ellenére úgy tűnik, hogy ezek a rendelkezések megfelelnek az INCB 1996. évi Jelentésében javasoltakkal, miszerint „szélesebb körben kell alkalmazni a kezelést és az alternatív büntetéseket, rövidebb börtönbüntetést kell kiszabni a kisebb súlyú bűncselekmények elkövetőire”, valamint „rendkívül fontos, hogy a büntető igazságszolgáltatás által kiszabott büntetések arányosak legyenek a bűncselekmények súlyosságával”²⁷. Ugyanebben a jelentésben az INCB kiemelte, hogy az ENSZ a Bűnmegelőzésről és a Bűnelkövetők Kezeléséről szóló Nyolcadik Kongresszusán felhívta a tagállamokat, hogy „a kábítószeres személyes használata esetében fontolják meg a fogvatartással nem járó intézkedések alkalmazását, és a megfelelő esetekben nyújtsanak orvosi, pszichológiai és szociális szolgáltatást a kábítószer-függő elkövetőknek”.²⁸

Az INCB ugyanakkor kiemelte, hogy a kisebb súlyú bűncselekmények esetében alkalmazott kezelés és fogvatartással nem járó intézkedések támogatása semmi esetre sem sugallja azt, hogy a kábítószerrel összefüggő bűncselekményeket dekriminálizálni, vagy a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési egyezmények végrehajtását gyengíteni kellene”.²⁹

²⁶ Az olasz jog ellenkezést váltott ki az INCB-ből az 1999. évi jelentésében, ahol a kritika az 1993-as kiegészítés felé mozdult el: „az 1993-ban, Olaszországban bevezetett dekriminálizáció a kábítószer-birtoklás és a kábítószerrel való visszaélés terén nincs összhangban az 1961. évi Egyezmény és az 1988. évi Egyezmény egyes rendelkezéseivel”. Anélkül, hogy értelmeznénk ezen álláspontot, felhívjuk a figyelmet arra, hogy a jelentés francia változatában a „dépénalisation” szó, míg az angol változatban a „decriminalisation” szó szerepel.

²⁷ INCB, Éves Jelentés 1996, 1. fejezet: Kábítószerrel való visszaélés és a büntető-igazságszolgáltatási rendszer, D. bekezdés: A büntető-igazságszolgáltatási rendszer hatékony használata, 23. és 26. alfejezetet lásd: <http://www.incb.org/e/index.htm>

²⁸ 1966-os INCB Jelentés, hivatkozási szám: n.11. Nyolcadik ENSZ Kongresszus a bűnözés megelőzéséről és az elkövetők kezeléséről, Havanna 1990. augusztus 27-től szeptember 7-ig: a jelentést a Titkárság készítette elő (ENSZ kiadvány, No. E.91.VI.2) 1. fejezet, C.21. szakasz.

²⁹ Ibid.27.

1.5. Az Európai Unió intézményei és a kábítószer-használat

Az Európai Unió nem rendelkezik önálló rendszerrel a kábítószeres osztályozására, ezért az ENSZ egyezményekre hivatkozik. Bár a „len és kender” rendelet³⁰ engedélyezi a kannabisz-fajták ipari felhasználását, amennyiben azok THC tartalma nem haladja meg a 0,2%-ot.

A kábítószer-használat területén az EU nem rendelkezik túl széles hatáskörrel. A kábítószer-használattal összefüggő büntetőjogi vagy szabálysértési eljárások szabályozása például nem az Európai Unió, hanem a tagállamok hatáskörébe tartozik.

Mindamellett az 1997-ben kelt Amszterdami Szerződés az igazságügyi együttműködést és a büntetőügyeket érintő jogközelítéssel megkísérelte csökkenteni a tagállamok közötti különbséget³¹. Ennek eredményeként az Európai Bizottság 2001-ben kiadott egy Közleményt³², amelyben indítványozta egy kerethatározat kidolgozását a kábítószer-kereskedelemeire vonatkozó minimumszabályok megalkotásáról. Az Európai Unió Miniszterek Tanácsa 2003 decemberében végül konszenzusra jutott a szöveget illetően.

E tanulmány tárgyára tekintettel meg kell jegyezni, hogy a Bizottság által kiadott közlemény világosan megkülönböztette a kábítószeres nyereség szerzése céljából történő átruházást, amely kábítószer-kereskedelmet valósítana meg, és a nyereségen kívüli más célból történő átruházást, amelyet ugyanolyan módon bírálnának el, mint a személyes fogyasztásnak minősülő cselekményeket.³³

A végleges szöveg szintén alkalmazza ezt a különbségtételt, kivéve minden olyan magatartást a kerethatározat (kábitószeres kereskedelme) hatálya alól, amelyet „az elkövető, a nemzeti jogban meghatározottak szerint kizárólag saját személyes fogyasztása érdekében követ el” (2. Cikk (2) bekezdés).

Az Európai Parlament többször is megvitatta a kannabisz problémáját, különösen azt, hogy a használatát dekriminalizálják-e. Például az 1997. évi D’Ancona Jelentés³⁴ azt

³⁰ Lásd: OJ L 146. 1970. július 4.; OJ L 10. 2002. január 12.

³¹ Az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikkelye.

³² COM (2001), 259 végleges (10372/01 DRIOPEN 60 CORDROGUE 45 COMIX 494) Brüsszel, 2002. november 22.

³³ A Tanács kerethatározatához készült javaslat minimum intézkedéseket határoz meg a kábítószer-kereskedelem területén alkalmazandó büntetőjogi tényállások és büntetések alapvető elemeivel kapcsolatban – COM/2001/0259 végző – COM/2001/0114, OJ C304 E 2001. október 30., 0172-0175. oldal. Az 1(1) cikkely a kábítószer-kereskedelmet olyan cselekményekben határozza meg, mint kábítószeres vagy pszichotróp anyagok engedély nélküli árusítása, forgalomba hozatala üzletszerűen is, valamint termesztése, termelése, előállítás, importálása, exportálása, terjesztése, kínálása, szállítása vagy küldése, vagy a terjesztés céljából üzletszerűen történő átvétele, megszerzése, és birtoklása. A Tanács javaslata szerint a kerethatározat látószögéből ki kell kerülnie azon egyszerű fogyasztóknak, (i) akik saját használat céljából illegálisan állítanak elő, szereznek meg és/vagy birtokolnak kábítószer, valamint azoknak a fogyasztóknak (ii), akik kábítószerrel adnak át, de nem pénzszerzés céljából (például, aki átad kábítószerrel barátainak, de pénzt nem szerez vele).

³⁴ Rapport sur l’harmonisation des législations des Etats membres en matière de drogues, A4-0359/97 1997. november 11.

javasolta, hogy szabályozzák a kannabisz és származékainak kereskedelmét és termesztését. 2003-ban a Van Buitenweg Jelentés³⁵ ajánlása a kábítószerekkel kapcsolatos egyezmények reformját javasolta, amely arra ösztönözte a Tanácsot és az EU tagállamait, hogy „vegyék figyelembe a számos országban elért azon pozitív eredményeket, amelyeket az egyes anyagok használatának dekriminalizálásával, illetve a származékai eladásának részleges dekriminalizálásával értek el.”³⁶ Az Európai Parlament nem fogadta el a két jelentést, valószínűleg a témához fűződő, az EU-ban uralkodó ellentmondások miatt.

Nemrégiben az Európai Unió kormányai a Tanács egy határozatának (2004. július) jóváhagyásával aggodalmukat fejezték ki a kannabisz ügyében. A szöveg hangsúlyozza a kannabisz-használat veszélyeit, és mutatja a tagállamok eltökéltségét a kannabisz iránti figyelem fenntartásában. A határozat megerősíti, hogy tagállamok aggodalmát figyelembe veszi az EU új drogstratégiája és cselekvési terve.³⁷

---

³⁶ Ebben a javaslatban nem szerepel a „dekriminalizáció” és a „részleges dekriminalizáció” fogalmak definíciója. (Javaslat a Kábítószer Egyezmény reformjának ajánlásához B5-0541/2002 2002. december 23. 5. oldal.)

³⁷ Az Európai Unió Tanácsa, a Tanács Határozata a Kannabiszról, Brüsszel, 2004. július 7., 11267/04 CORDROGUE 59.

2. A kábítószer-használat jogi szabályozása az Európai Unió tagállamaiban

2. A KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLAT JOGI SZABÁLYOZÁSA AZ EURÓPAI UNIÓ TAGÁLLAMAIBAN

2.1. „Depönalizáció” és „dekriminalizáció”: jelentéstani vizsgálatok³⁸

A kábítószeresek használatának vagy személyes használat céljából történő birtoklásának „depönalizációja” vagy „dekriminalizációja” napjainkban nagy médiafigyelmet kapott, különös tekintettel az egyes országokban végrehajtott törvénymódosítások vagy törvénymódosítási javaslatok bejelentésére.

A témával kapcsolatos terjedelmes szakirodalom ellenére nehéz precíz, érvényes tudományos meghatározást adni ennek a két fogalomnak, különösen olyat, amelyet egyetemesen használnak. Ebben a tényben keresendő a megfigyelhető zavarok fő oka. Mielőtt az egyes EU tagállamoknak a kábítószeresek használatával és/vagy személyes használat céljából történő birtoklásával kapcsolatos jogi álláspontjának ismertetésébe kezdenénk, kívánatosnak tartjuk, hogy egyezményes meghatározást adjunk ennek a két fogalomnak. Ebből a célból számos szakirodalmi kiadványt elemeztünk és több szakember és akadémikus véleményét is kikértük. A következő definíciók a különféle vizsgálódások szintézisét képezik. Bár nem áll szándékunkban kimerítően foglalkozni a témával vagy végleges konklúziókra jutni, úgy gondoljuk, hogy a szakirodalom egyes releváns munkáinak elemzése és a szakemberekkel folytatott konzultáció³⁹ lehetővé teszi számunkra, hogy a következő kísérleti definíciókat bevezetését ismertessük.

Megállapodásunk szerint a „dekriminalizáció” egy bizonyos magatartás vagy tevékenység kivétele a büntetőjog hatálya alól. A tiltás továbbra érvényben marad, de a kábítószer-használat (és annak előkészülete) nem esik többé a büntetőjog hatáskörébe (nem említik a bűncselekmények között). Ez vagy másféle szankciók kiszabásában nyilvánul meg (szabálysértési szankciók bünyügyi nyilvántartásba vétel nélkül, még akkor is, ha néhány országban, mint például Franciaországban, bizonyos közgazgatási szankciót feljegyeznek a rendőrségi nyilvántartásban), vagy az összes szankció eltörlésében. A dekriminalizált magatartást vagy tevékenységet ezt követően egyéb (nem büntető) jogszabályokkal lehet szabályozni.

Megállapodásunk szerint a „depönalizáció” a törvény által előírt büntetési tételek enyhítését jelenti. A kábítószeresek, különösen a kannabisz esetében a depönalizáció többnyire a szabadságvesztés büntetés megszüntetésével jár. A tilalom továbbra is érvényben marad, de szabadságvesztés büntetést nem szabnak ki, még ha más büntetőjogi szankciók (pénzbüntetés, bünyügyi nyilvántartásba vétel vagy egyéb büntetőjogi szankció) fenn is maradhatnak.

³⁸ fordította Sárosi Péter

³⁹ H. Albrecht, Y. Bisiou, S. Broshu, M.L. Cesoni, A. Decourrière, K. Krajewski, B. De Ruyver és E. Single mindannyian hozzájárultak e két fogalom értelmezéséhez.

Az egyezményes definíció szükséglete ellenére ugyanakkor el kell ismerni, hogy ennek az angol nyelvben gyökerező meghatározásnak az elfogadása további zavarokat okozhat az olaszok, franciák és spanyolok számára, ezen nyelvekben ugyanis a „depónalizáció” általában azt jelenti, mint amit mi „dekriminalizációként” határozunk meg.

Mint ahogy azt az alábbiakban látni fogjuk, egyes országok szabályozását a fenti két meghatározás egyikébe sem lehet világosan beilleszteni.

2.2. A kábítószer-használat és birtoklás jogi szabályozása: „a szabadságvesztésen kívüli szankciók”⁴⁰

A törvények tilthatják a kábítószeresek használatát (egyszerű használat), és/vagy csak a kábítószeresek birtoklását. A következő fejezetben a jogi szabályozás mindkét fajtáját bemutatjuk.

2.2.1. Egyszerű használat

Napjainkban (2004. november) a 26-ból 7 országban⁴¹ – Ciprus, Franciaország, Finnország, Görögország, Luxemburg (ez utóbbiban a kannabisz kivételével), Svédország és Norvégia – a kábítószeresek egyszerű használata bűncselekménynek minősül.⁴²

Az egyszerű használat Észtországban, Spanyolországban, Lettországban és Portugáliában szabálysértésnek minősül.

A többi tagállam nem tiltja közvetlenül a kábítószeresek egyszerű használatát, de közvetve megteszi ezt a használat előkészületeire szolgáló cselekedetek, különösen a birtoklás tiltásán keresztül. Ezekben az országokban tehát a használattal kapcsolatos jogi szabályozás tulajdonképpen a csekély mennyiség személyes használat céljából történő birtoklására vonatkozik. Ez a koncepció nem csupán az egyszerű használatot de az annak előkészületeként minősíthető cselekedeteket is magába foglalja.

2.2.2. A kábítószeresek személyes használat céljából történő birtoklása

A kábítószeresek személyes használat céljából történő birtoklása (a hatósági engedély nélküli birtoklás értelmében) minden EU tagállamban kifejezetten tiltott.

⁴⁰ fordította Sárosi Péter

⁴¹ Az EMCDDA tevékenysége a 25 EU tagállamot és Norvégiát fedi le. Magába foglalja az Európai Unióba jelentkező államokat is, ez a tanulmány azonban nem tartalmazza ezen országok jogi szabályozását.

⁴² Súlyosbító körülmények vagy bűnismétlés esetén azonban a kábítószer-használat még mindig börtönbüntetéssel jár ezekben az országokban. Luxemburgban, ahol a 2001-es szabályozás bevezette a szabálysértési szankciókat a kannabisz egyszerű használata esetén, a kiskorú vagy kiskorúak jelenlétében illetve iskolában vagy munkahelyen történő használat még mindig nyolc naptól hat hónapig terjedő szabadságvesztést és pénzbüntetést vonhat maga után vagy ezen büntetési tételek legalább egyikét. Az Egyesült Királyságban és Írországban az ópium szívása elméletileg törvényellenesnek számít, azonban ezt a gyarmati időkbe visszanyúló jogszabályt nem alkalmazzák a gyakorlatban.

A szankciók változhatnak: hét országban (a felsorolást lásd lentebb) kizárólag csekély mennyiség személyes használat céljából történő birtoklása esetén a törvény a „szabadságvesztésen kívüli más”⁴³ szankciókat szab ki, ha nincsenek súlyosbító körülmények. Ez azt jelenti, hogy ebben az esetben, ha az említett feltételek teljesülnek, az ügyész nem kérheti börtönbüntetés kiszabását, csupán a szabadságvesztés büntetésen kívüli más intézkedés vehető igénybe; ezek között a leggyakrabban a pénzbüntetés szerepel. Ha ezen feltételek nem teljesülnek, illetve ha „súlyosbító” körülmények állapíthatók meg, börtönbüntetés szabható ki.

A Cseh Köztársaságban, Spanyolországban, Olaszországban, Portugáliában ez minden kábítószerre vonatkozik, míg Írországban, Luxemburgban és Belgiumban csak a kannabiszra.

Ha valakit csekély mennyiségű (kevesebb, mint 10 adagra elegendő) kábítószer terjesztési szándék nélküli birtoklásán érnek a Cseh Köztársaságban, a rendőr/ügyész a speciális helyi rendőri egységekhez irányítja az ügyet, amelyek a szabálysértési eljárásról szóló törvény alapján hatáskörrel rendelkeznek nem-büntetőjogi (szabálysértési) szankciók kiszabására az elkövetővel szemben (pénzbírság vagy figyelmeztetés). Az ügyészi irányelvek határozzák meg a csekély mennyiség határértékeit. 1998 óta a „csekély mennyiségnél nagyobb” mennyiség birtoklása bűncselekménynek számít, ami akár két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető. (A „csekély mennyiséget meghaladó mennyiség” figyelembe vétele kötelező érvényű a rendőrségre és az ügyészekre, de nem kötelező a bíróságokra.)

A spanyol törvények szerint a használat és a nyilvános helyen történő személyes használat céljából történő birtoklás esetén, illetve ha egyéb súlyosbító körülmények állnak fenn (autóvezetés során történő használat vagy fecskendő közterületen hagyása) az elkövetőt 301 és 30.050 euró közötti pénzbüntetéssel sújthatják.⁴⁴

Olaszországban a kábítószeres személyes használat céljából történő birtoklásáért (csakúgy, mint a megszerzéséért vagy az importálásáért) kiszabható büntetés kannabisz esetében a jogosítvány (vagy fegyverviselési engedély, útlevél vagy külföldi állampolgárok esetében a tartózkodási engedély) egytől három hónapig terjedő, egyéb kábítószeres esetében kettőtől négy hónapig terjedő időtartamra való megvonása; ezek a büntetések a második bűnelkövetéstől lépnek érvénybe. Az első bűnelkövetés esetén megrovásban részesítik az elkövetőt, illetve akkor is, ha az elkövető kiskorú személy.⁴⁵

⁴³ A „szabálysértési” szankciók meghatározásakor ennek az ENSZ Egyezmények szövegéből átvett kifejezésnek a használatát részesítjük előnyben. Bár ezen szankciók normális esetben nem járnak szabadságvesztést eredményező intézkedésekkel vagy bűnügyi nyilvántartásba vétellel, mégis mind a büntetőjogból, mind a szabálysértési jogból származtathatók. A „szabadságvesztésen kívüli” szankciók kifejezés a jogforrás meghatározása nélkül biztosítja számunkra a börtönbüntetést magukba nem foglaló olyan intézkedések leírását, mint például a pénzbüntetés vagy a jogosítvány megvonása. ⁴

⁴⁴ A Ley Orgánica 1/1992 de 21 de febrero 25, sobre protección de la seguridad ciudadana és 28. Cikkelye, a Büntetőtörvénykönyv 379. és 350. Cikkelye.

⁴⁵ A 309. sz. DPR 75. Cikkelye (1990.X.9.). Jeleznünk kell, hogy a kormány által benyújtott és a parlament által jelenleg tárgyalta törvényjavaslat megváltoztathatja ezt a helyzetet, és szankciókat vezethet be az egyszerű kábítószer-használattal szemben.

Portugáliában a 2000. november 30-án hatályba lépett törvény „decriminalizálta”⁴⁶ minden kábítószer használatát, személyes használat céljából történő megszerzését és birtoklását (tíz napra elegendő átlagos egyedi adagot kitevő vagy annál csekélyebb mennyiség esetén) és megalapította a „Kábítószer-használatról való Lebeszélés Bizottságait” (a büntetőjogi rendszeren kívül), amelyek a közösségi/állami cselekvésért felelősek. A kábítószeres használat tiltott maradt és rendőrségi eljárást von maga után, a fogyasztókat pénzbüntetéssel sújthatják (25 euró és az országos minimálbérnek megfelelő összeg között). Ezt a rendszert azonban csak végső eszközként alkalmazzák, ha a függőség tünetei hiányoznak és a további beavatkozás (például pszichológiai segítség) nem szükséges, illetve ha a használat egyértelműen alkalmi, a pénzbüntetés kiszabását felfüggesztik és az elkövetőt bizonyos időtartamra próbára bocsátják. Az ismételt bűnelkövetés esetében pénzbüntetést vagy más nem-büntetőjogi kényszerítő intézkedést tehetnek a fogyasztóval szemben.⁴⁷ Ha azonban az illetőt függőnek nyilvánítják, akkor a törvény az egészségügyi vagy szociális szolgáltatásokhoz irányítja.

Egy 2001-ben, Luxemburgban hozott törvény módosította a kannabisz használatáért (illetve a kannabisz személyes használat céljából történő birtoklásáért, szállításáért és megvásárlásáért) járó büntetési tételeket, és a korábbi börtönbüntetés helyett 250 és 2500 euró közötti pénzbüntetést írt elő. A másokra veszélyesnek ítélt (iskolákban vagy munkahelyen történő) használat továbbra is nyolc naptól hat hónapig terjedő elzárást von maga után (vagy két évig terjedőt ha „kiskorú jelenlétében történik”). Az egyéb „kábítószer” használatát továbbra is büntetőjogi szankciókkal sújtják.⁴⁸

Belgiumban a kábítószer-használattal és a kábítószer-használat céljából történő birtoklással kapcsolatos jogi szabályozás négy új jogszabály-szöveg elfogadását követően 2003 júniusában lépett életbe.⁴⁹ A jogi reform alapelve az, hogy a büntetőjogot csak végső eszközként lehet alkalmazni a kábítószer-használattal szemben. A kannabisz használata (24 óra alatt vagy egyetlen alkalommal felhasználható – tehát 3 gramm– mennyiségű kannabisz birtoklása) rendőrségi nyilvántartásba vételt von maga után. A törvény előírja, hogy a használókat első elkövetés esetén 75-től 125 euró összegig terjedő pénzbüntetéssel kell sújtani, vagy 130 eurótól 250 euróig terjedő bírsággal az első elkövetést követő egy évben történő ismételt elkövetés esetén. Ha ugyanabban az évben ismét elkövetik a bűncselekményt, akkor nyolc naptól egy hónapig terjedő szabadságvesztéssel és 250 eurótól 500 euróig terjedő pénzbüntetéssel sújtható az elkövető. A „közrend megzavarása” és a „problémás kábítószer-

---

⁴⁶ Itt a törvény „decriminalização” kifejezését használtuk, amelyet decriminalizációnak fordítottunk.

⁴⁷ Lásd a 2000/30. sz. (November 29.) törvény 15. és 17. Cikkelyét.

⁴⁸ Lásd a 2001. április 27-én hatályba lépett, a kábítószeres árusásáról szóló 1973. évi Módosított Törvényt módosító törvényt.

⁴⁹ 1) A Mérgező, Altató, Fertőtlenítő és Antiszeptikus Anyagokról szóló 1921. évi törvényt (II.24.) módosító 2003. május 3-án hatályba lépett törvény; 2) A Mérgező, Altató, Fertőtlenítő és Antiszeptikus Anyagokról szóló 1921. évi törvényt (II.24.) és a Büntetőeljárásról szóló Törvény 137. Cikkelyét módosító 2003. április 4-én hatályba lépett törvény; 3) a az 1930. évi (XII.31.), 1998. évi (I.22.) és az 1993. évi (X.26.) rendeleteket módosító 2003. május 16-án hatályba lépett Királyi Rendelet; és 4) a Kábítószeres Tartásával és Kiskereskedelmével Kapcsolatos Ügyészi Eljárásról szóló, 2003. május 16-án hatályba lépett Miniszteri Irányelvek.

használat”⁵⁰ esetén egy szabványos jegyzőkönyvet vesznek fel (az elkövetés helyéről, idejéről és jelentős tényállásairól, a használt anyag fajtájáról és a használat formájáról) és elkobozzák az anyagot. A közrend megzavarása esetén szigorúbb intézkedéseket is foganatosíthatnak, mint például három hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztést és 5.000 és 500.000 euró közötti pénzbírságot, vagy a kettő közül legalább az egyiket. A törvény szerint a kannabisz birtoklása és termesztése továbbra is bűncselekménynek minősül, a tiltott termesztés vagy kereskedelem miatt járó büntetési tételeket pedig szigorították. A törvény a kábítószer-használat minden formájától való teljes elrettentés elvén alapul, beleértve a felnőttek általi, rekreációs célú használatát is. A törvény kimondja, hogy a kábítószeres felnőttek általi, fiatalok jelenlétében történő használatát szigorúbban, fogvatartással járó büntetéssel kell sújtani.

Végül, bár a kábítószerrel való visszaélésről szóló törvény 1977-ben született, mégis számos szempontból érdekes. A 27. cikkely – büntetések – progresszív büntetési rendszert állapít meg a bűnisméltés esetére. A kannabisz személyes használat céljából történő birtoklásánál az első bűnelkövetés esetén a bíróság 63 eurót meg nem haladó pénzbüntetést szab ki; a második elkövetés esetén (időhatár nincs említve a vonatkozó rendelkezésben) a pénzbüntetés 127 euróra emelkedik; a harmadik elkövetés esetén a pénzbüntetés akár 317 euróra emelkedhet, vagy a bíróság dönthet úgy is, hogy 12 hónapig terjedő szabadságvesztést szab ki, esetleg mindkettőt. Egyetlen más esetben (más kábítószeres személyes használat céljából történő birtoklása) sincs a kannabiszhoz hasonló explicit (írásba fektetett) progresszió, a személyes használat céljából történő birtoklásért 317 eurós pénzbüntetés vagy a bíróság döntése alapján 12 hónapig terjedő szabadságvesztés szabható ki, esetleg mindkettő.

Észtország, Lettország és Litvánia szinten ebbe a csoportba sorolható. Gyakorlatilag minden kábítószer csekély mennyiségben történő birtoklása „szabálysértésnek” számít; bár a nemzeti jogrendszerek alapján a „szabálysértést” akár a „szabadság megvonásával” is büntethetik. Az országtól függően 30, 15 és 45 napig terjedő szabadságvesztést fogházban kell letölteni, így ez lehetetlenné teszi a fentebb említett országok kategóriájával való teljes megfeleltetést.⁵¹

2.2.3. A kábítószeres személyes használat céljából történő birtoklásával kapcsolatos megközelítések egyéb tipológiai

Más országokban a kábítószerügyi jogszabályok közvetlenül vonatkoznak a fejezet tárgyára, bár kevésbé jellegzetes módon, mint a fent felsorolt országok esetében. Természetesen szükséges bemutatnunk ezeket, a fenti kategóriáknak való megfeleltetésük azonban nem lenne megfelelő.

⁵⁰ A belga jogszabály szövege a „közrend megzavarása” és a „problémás droghasználat” fogalmakat a következőképpen magyarázza. A „problémás droghasználat” a függőség olyan szintjét jelenti, amely megakadályozza a használatot a fogyasztás kontrolljában és számos fizikai és pszichológiai tünettel jellemezhető. A „közrend megzavarása” a kannabisz birtoklásánál, közoktatási vagy szociális-jóléti intézmény területén illetve annak közvetlen környezetében, vagy más kiskorúak által gyakran látogatott oktatási, sport és szociális természetű tevékenységet biztosító helyszíneken történő fogyasztását jelenti.

⁵¹ Litvániában a kábítószer személyes használat céljából történő tartása bűncselekménynek is minősülhet, például „csekély mennyiség” meghaladó kábítószer esetében.

Az most következő országokban a törvények, a büntetőpolitika, körlevelek vagy más jogi eszközök szélesebb hatáskört biztosítanak a hatóságok számára. Más országokban a kábítószer személyes használat céljából történő birtoklása miatt kiszabott börtönbüntetések számát csökkentették.

Ausztriában, 1998 januárjában lépett hatályba a Kábítószerügyi Törvény (BGBl. I 112/1997), amely a korábbinál szélesebb hatáskört biztosít az ügyészeknek abban, hogy ne szabjanak ki büntetést a kábítószeres személyes használat céljából történő megszerzése és birtoklása miatt (35. cikk (1) bekezdés). A törvény egyszerűsített eljárást ír elő a kannabisszal kapcsolatos bűncselekmények esetén, mivel az egészségügyi hatóságok véleményét nem szükséges többé kikérni azzal kapcsolatban, hogy a büntetőeljárást lefolytassák-e vagy sem (más kábítószeres esetekben a vélemény kikérése kötelező) (35. cikk (4) bekezdés).

Németországban az 1998. január 26-án módosított Kábítószerügyi Törvény (Szövetségi Törvénytar 1. rész, 160. oldal) rendelkezése szerint az ügyész dönthet úgy, hogy ne szabjanak ki büntetést (öt évig terjedő szabadságvesztés) abban az esetben, ha a bűncselekmény csekélyebb jelentőségű – azaz ha a büntetőeljárás lefolytatása nem egyezik a közérdekkel, és ha az elkövető kizárólag saját személyes használat céljából termeszt, termeli, importálja, exportálja, tranzitálja vagy vásárolja, más szóval jelentéktelen mennyiségben termeszt, termel, importál, exportál, szállít vagy szerez meg kábítószerrel. Ezzel a törvénnyel együtt meg kell említenünk a Karlsruhe-i Szövetségi Alkotmánybíróság 1994-es határozatát is, amely rámutat arra, hogy „a német Alkotmány megtiltja a túlzó büntetési tételek alkalmazását”. A döntés óta a kannabisz birtoklása nem vonhat magával büntetőeljárást a következő esetekben: (a) személyes használat; (b) csekély mennyiség; (c) alkalmi használat; (d) az elkövető nem árt másoknak.⁵²

Az Egyesült Királyságban, 2002-ben egy parlamenti bizottság kétéves vizsgálatának lezárulta után a kormány bejelentette, hogy át kívánja helyezni a kannabiszt az 1971-es Kábítószerrel való Visszaélésről szóló Törvény által meghatározott B kategóriából a C kategóriába. Ez a törvény a pszichoaktív anyagokat három kategóriába osztja (A, B, C) a veszélyességük alapján: A osztály: metadon, morfin, MDMA, LSD, ópium, heroin, stb.; B osztály: kodein, kannabisz (2004. január 29-ig), amfetaminszármazékok, stb.; C osztály: nyugtatók, benzodiazepinek, anabolikus szteroidok, stb. A kiszabott büntetés súlyosságát az adott kábítószer osztálya határozza meg. Bár a kannabiszt átsorolták a B osztályból a C osztályba, a rendőrségnek megmaradt a letartóztatási jogköre. Minimum intézkedésként a súlyosbító körülmények hiánya esetén egyszerűen elkobozhatják az anyagot és nem hivatalosan figyelmeztetésben részesíthetik az elkövetőt (ha súlyosbító körülmények állnak fenn, az elkövetőt előállítják, ellene büntetőeljárást folytathatnak és két évig terjedő szabadságvesztéssel sújthatják). Az átsorolás 2004 januárjában lépett hatályba.

---

⁵² Böllinger, L., Symbolic Criminal Law without Limits, Commentary on the Cannabis Decision of the German Federal Court.

Franciaországban az Igazságügyi Minisztérium 1999 júniusában körlevelet adott ki a kábítószer-függőkkel kapcsolatos bírósági válaszokról⁵³, amelyben felkéri az ügyészeket, hogy az egyszerű fogyasztókat elsősorban (de nem kizárólag) irányítsák egészségügyi kezelésre, mivel a más bűncselekményt el nem követő fogyasztók esetében a szabadságvesztés kiszabását utolsó eszköznek kell fenntartani.

Dániában a Legfőbb Ügyészség 1992-es körlevele (az elsőt 1969-ben adták ki) előírja az ügyészek számára, hogy kevésbé szigorú büntetési tételeket kérjenek a kannabisz személyes használat céljából történő birtoklása esetén.⁵⁴ 2004-ben ugyanakkor egy új törvény és új körlevél a kábítószeres birtoklása elleni intenzívebb fellépésre hívott föl. Ezzel az új törvénnyel az eddigi rendőrségi figyelmeztetés helyét – amellyel ezt megelőzően az ügyet lezárták – pénzbüntetés vette át.⁵⁵

Hollandiában a büntetőjogot, ügyészi eljárást és rendőrségi eljárást az ún. célszerűségi elv irányítja, a kábítószer-használattal kapcsolatos jogi megközelítést pedig az Ügyészi Testület Általános Irányelvei tartalmazzák. A közhiedelemmel ellentétben az Ópium Törvény szerint mindenfajta kábítószer birtoklása büntetendő⁵⁶. A törvény 11. cikkének (5) bekezdése, amelyet az Ügyészi Testület 1996-ban kelt magyarázó Általános Irányelvei értelmeztek, azt írja elő, hogy semmilyen büntetési tételt ne szabjanak ki abban az esetben, ha az elkövető birtokában lévő marihuána vagy hasis mennyisége nem haladta meg az 5 grammot. A kannabisz coffee shop-okban történő eladása és birtoklása (illetve használata) nem von maga után büntetőeljárást abban az esetben, ha a coffee shop megfelel bizonyos feltételeknek, azaz eleget tesz az ún. AHOJ-G kritérium-rendszernek: A) a kábítószeres reklámozásának tilalma; H) „kemény” kábítószeres árusításának tilalma; O) a coffee shop ne okozzon „zavart a közrendben”; J) kiskorúnak (18 éven aluliak) tilos kábítószeres árusítani, illetve beengedni a boltba; G) egyszerre egy személynek csak 5 grammot szabad eladni.⁵⁷ A kormány jelenleg egy olyan terv elfogadásáról tárgyal, amely visszatartja az embereket a kannabisz fogyasztásáról Hollandiában.⁵⁸

Magyarországon a Büntető Törvénykönyv 2003 márciusában hatályba lépett új szabályozása kivette a „fogyasztást” a bűncselekmények köréből, és minden fogyasztó mentesül a büntetőeljárás alól, aki még az ítélethirdetés előtt kezelésre jelentkezik. (1999 és 2003 között a fogyasztás bűncselekménynek minősült és csak a függők vehették igénybe ezt a kedvezményt.)

⁵³ Ministère de la Justice, Circulaire relative aux réponses judiciaires aux toxicomanes, 17 June 1999; NOR JUS A 9900148 C.

⁵⁴ Jepsen, Laursen, (EMCDDA): Prosecution of drug users in Europe: varying pathways to similar objectives, EMCDDA Insights Series No. 5. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2002, 115.o.

⁵⁵ Az 1955. évi Kábítószerügyi Törvényt módosító 175/2004. Törvény.

⁵⁶ I. Lista – az elfogadhatatlan kockázatot jelentő kábítószeres, vagy a II. Lista – Egyéb anyagok (például kannabisz), lásd az 1976. évi Ópium Törvény 2.c., 3.c. és 11.1 illetve 10. Cikkelyét az ELDD adatbázisban http://eldd.emcdda.eu.int/databases/eldd_legal_text.cfm?id=2142&lang=eng&T=2

⁵⁷ National Drug Monitor 2000, Fact Sheet, Cannabis Policy Up-to-date, 2000, és Fact Sheet 6: Drugs Nuisance Policy, www.trimbos.nl

⁵⁸ Lásd <http://www.sidv.nl/cannabis/index.htm>

Görögországban a 2003. október 21-én hatályba lépett 3189. számú törvény módosította az 1729/87. számú görög kábítószer-törvény bizonyos rendelkezéseit. A kábítószeres „kizárólag a fogyasztó saját személyes igényeinek kielégítésére alkalmas mennyiségben történő” birtoklása és/vagy használata ezentúl tíz naptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő (míg korábban öt évig terjedő szabadságvesztés volt előírva).

A bemutatott jogszabályoknak nem szabad azt az érzést keltenie, hogy a kábítószer-használat miatt a 25 EU tagállam egyikében sem lehet börtönbe kerülni vagy börtön-büntetést kiszabni. Egyes országokban a törvények és politikák a kábítószer-használatot és a hozzá kapcsolódó bűncselekményeket a büntetőjog hatáskörében tartják. A legtöbb országban azonban az a tendencia érvényesül, hogy minél inkább el kell kerülni a szabadságvesztést is magukba foglaló büntetések alkalmazását az egyszerű kábítószer-használat esetén akkor, ha az elkövetéshez nem kapcsolódik más bűncselekmény vagy súlyosbító körülmény. Ezt azonban különféle módokon és különféle politikai elkötelezettségek, felismerések alapján alkalmazzák a gyakorlatban.

2.3. Jogalkalmazás⁵⁹

A jogszabály-szövegek elemzése rendkívül fontos annak érdekében, hogy megérthessük az államok feleletét a kábítószer-problémára, habár az köztudott, hogy a jog és a gyakorlat egyes esetekben erősen eltér egymástól.⁶⁰ Ezért egy összehasonlító tanulmány esetében fontos, hogy az ne csupán leírja a jogi szöveget, hanem a rendőrségi és bírósági gyakorlat elemzésén keresztül az előnyeit is mélyebben kutassa. Sajnos az EMCDDA által jelenleg elérhető információ nem elegendő ezen gyakorlatok részletekbe menő, alapos elemzéséhez. Csak néhány, sem teljes, sem összehasonlításra nem alkalmas információn alapuló kezdeti feltevés vagy utalás alapján mozdítható elő a továbbgondolkodásra való ösztönzés. Ezek alapján azonban semmi esetre sem vonhatók le következtetések.

Az EMCDDA 2003-as Európai Jelentése szerint az EU országaiban történt, kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények többsége (több, mint 50%) kábítószer-használatlaltal, vagy használata céljából történő birtoklással kapcsolatos.⁶¹ 2001-ben is a kannabisz maradt a bűncselekményekben leggyakrabban megjelenő szer: Ausztriában 59%, Belgiumban 67% (2000-ben), az Egyesült Királyságban 73%, Görögországban 63% és Franciaországban 86% volt az előfordulás.

⁵⁹ Nem áll rendelkezésre információ mind a 25 EU tagállamból

⁶⁰ Kábítószer-politika Európában Konferencia, 2. szekció: Comparison of drug legislation, Brüsszel 1995, Európai Bizottság

⁶¹ Az új EU tagállamok adatai nem szerepelnek ebben a részben. Lásd még: 27. statisztikai tábla : A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekről szóló jelentésekben leggyakrabban megjelenő cselekmény típusok az EU tagállamaiban és Norvégiában (<http://ar2003.emcdda.eu.int/pdfs/stat/tab27-en.pdf>)

Meg kell jegyeznünk, hogy a kábítószeres bűncselekmények száma a rendőrségi jelentések⁶² szerint 1985 óta az EU-ban mindenütt folyamatosan nőtt, bár azt nem lehet pontosan tudni, hogy ezt a növekedést (vagy a növekedés mértékét) az intenzívebb, vagy a megnövelt rendőri munka, a kábítószer-használat és -kereskedelem növekedése, vagy néhány ország jobb adatgyűjtési rendszere (esetleg más tényező) indokolja.

Ami a bírósági eljárásokat illeti: az EMCDDA 2001-ben a bíróságok aktivitását kutatta. A rendőrséggel és az igazságszolgáltatásban dolgozókkal készített interjúk alapján készült felmérés a kábítószeres bűncselekményekkel kapcsolatos lehetséges büntető eljárásokat vizsgálták.⁶³ A kutatás néhány kezdeti hipotézist állít fel – például, hogy az ügyészségek és bíróságok növekvő számban alkalmaznak olyan intézkedéseket, amelyek célja főként a szigorú büntetések, különösen a kábítószer-fogyasztók fogvatartásával járó ítéletek elkerülése. A kutatás szerint a rendőrség és az igazságszolgáltatási hatóságok az eljárásokat felfüggesztik, vagy megszüntetik olyan esetekben, amikor a kábítószer személyes használat céljából történő birtoklása esetén nincsenek súlyosbító körülmények, és a birtokolt mennyiség (az eset más objektív szempontjainak figyelembevételével) sem indokolja más, mint személyes használat megállapítását.

Az EMCDDA által összegyűjtött kis mennyiségű adat azt sugallja, bár nem mutatja egyértelműen, hogy a rendőrség tevékenysége (az utcákon) inkább a használattól való elrettentésre irányul, a nagyszámú letartóztatás (feljelentés) egy része különösen a kannabisz miatt történik, míg a bíróságok inkább arra törekednek, hogy a büntetőeljárásokat megszüntessék vagy felfüggeszék, és az elkövetőt próbára bocsássák (legalábbis az első elkövetés esetén), ha a cselekmény egyszerű használatnak minősül; ha pedig szükséges, az elkövetőt kezelésbe irányíthatják, vagy pszichológiai támogatásban részesíthetik.⁶⁴

2.4. A jogszabályok és mennyiségek

Az előző fejezetek alapján megfigyelhető, hogy az elkövető által birtokolt kábítószer mennyisége hogyan befolyásolja a büntetés megállapítását. Egy 2003-ban végzett EMCDDA- kutatás⁶⁵ szerint általában a mennyiség az egyik legmeghatározóbb szempont a személyes használat céljából történő birtoklás és a kereskedelem közötti jogi

⁶² Az EMCDDA 2003-as Európai Jelentése szerint, a kábítószerrel összefüggő bűncselekményekre használt „letartóztatás” (reports) fogalom más-más nézőpontot takar a különböző tagállamokban (rendőrségi letartóztatás a kábítószeres bűncselekmények gyanúja esetén, vádemelés a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény esetén, stb.) Minden ország által használható pontos definíció található a <http://ar2003.emcdda.eu.int/en/inserts/olbox13-en.html> oldalon (az „arrests”-letartóztatások fogalom a 2003 előtti EMCDDA Európai Jelentésekben szerepelt).

⁶³ EMCDDA 2002, Prosecution of drug users in Europe: varying pathways to similar objectives, Insights N°5, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg 2002

⁶⁴ Bár Cipruson az Alkotmány alapján kizárólag a legfőbb ügyész dönthet abban a kérdésben, hogy bármely büntetőügyben az eljárást felfüggeszék, vagy megszüntessék. Így sem a rendőrség, sem a bíróságok nem járhatnak el a fent említett módon.

⁶⁵ EMCDDA 2003, The role of the quantity in the prosecution of drug offences, ELDD Comparative Study, European Legal Database on Drugs at <http://eldd.emcdda.eu.int>.

különbségtétel megítélésében, vagy egy bűncselekmény súlyának megállapításában. A mennyiség definíciója, valamint a cselekmény besorolásánál történő figyelembe vétele az EU-n belül országról országra változik, és még egy országon belül is előfordulhat különböző mennyiségek esetén különböző kritériumok figyelembe vétele. A következő kritériumok figyelhetők meg:

- 13 országban meghatározott „csekély” és „jelentős” mennyiség alapján állapítják meg a mennyiséget;
- három ország a kábítószer pénzbeli értéket veszi alapul, míg három ország a napi adag többszörösét;
- hat ország grammban adja meg az anyagokénti maximum mennyiséget, vagy egy határértéket állapít meg (pl. 5 grammig);
- öt országban az anyag hatóanyagtartalmának határértékét veszik alapul.

Azokban az országokban, ahol a törvények a „csekély” és a „jelentős” fogalmakat használják, valószínűleg van olyan kiegészítő rendelkezés vagy ügyési irányelv, amely meghatározza e fogalmak határát. Hat esetben az országok nem említik a mennyiséget, hanem egyszerűen különbséget tesznek a személyes használat céljából történő birtoklás és a viszonteladás között, és a bírónak van lehetősége a mennyiség figyelembe vételére. Az 1. számú melléklet információi szemléltetik a különböző országok mennyiség definícióit (ahonnan információval rendelkezünk).

A kutatás különösen arra mutat rá, hogy egy bűncselekmény súlyosságának megállapításánál a szándék inkább meghatározó, mint a birtokolt mennyiség. Az országok döntő többsége azt a megoldást választotta, hogy „csekély” mennyiséget említnek, a bíróságra (vagy a rendőrségre) hagyva a bűncselekmény típusának meghatározását (személyes használat vagy kereskedelem); egyetlen ország sem használja a mennyiséget kizárólagos szempontként a fogyasztók és a kereskedők közötti éles megkülönböztetésre.

2.5. Együttműködés az egészségügyi és jóléti rendszerekkel⁶⁶

Észrevettük, hogy a törvényekben terápiás intézkedéseket sok esetben az eljárás és a büntetések kiegészítőjeként, vagy azok alternatívájaként említik. Ez a jelenség megfigyelhető minden Európai Unió országban, és a nemzetközi egyezmények is kifejezetten rendelkeznek róluk. (pl. az 1961. évi Egyezmény 36. cikke).

Ebben a tanulmányban nem szeretnénk minden, sok elemből álló intézkedést mélységekbe menően részletezni, ehelyett beszámolunk bizonyos tapasztalatokról, amelyek szerint a kábítószer használókkal szemben „büntetés helyett kezelést” kell alkalmazni.

⁶⁶Nem áll rendelkezésre információ mind a 25 EU tagállamból

Portugáliában, a 2000-2001-ben történt „dekriminalizációs” folyamat célja nem az volt, hogy feloldják a kábítószer használatának tilalmát, hanem hogy az állami beavatkozás „emberibb és hatékonyabb” jelleget kapjon (ezek az elvek – humanizmus, pragmatizmus, hatékonyság – a portugál kábítószer-ellenőrzési stratégia alapját képezik már az 1999-es bevezetése óta). A közigazgatási hatóságok intézkedéseinek (a személyes használat eseteiben) a bíróságokhoz (a „Kábítószer-fogyasztás Ellenes Bizottságokhoz”) történő utalása azért történt, hogy a kábítószer-használatért (és birtoklásért) letartóztatott személyek számára „fogadó” és kapcsolattartó rendszert alakítsanak ki velük, így is eltérítve őket a további kábítószer-használatról, akár alkalmoszerűen, akár rendszeresen, vagy bizonyos problémákat okozó módon éltek a kábítószerrel.

Olaszországban a Prefektust (tartományi szintű kormányképviselőt) a rendőrség által letartóztatott fogyasztókkal történő kezdeti kapcsolatfelvételen az „Operatív Kábítószer-függőség Csoportok” (NOT-ok) segítik. Hely szerint a NOT-ok a Prefektúrák épületeiben találhatóak meg, és ezek felelősek a kezdeti kapcsolatfelvételtől, valamint az ő feladatuk azon beszélgetések lefolytatása, amelyek fényt deríthetnek a terápiás kezelés és szociális támogatás szükségességére.

Az Egyesült Királyságban 1999 óta létezik egy „séma a letartóztatások esetére”, amely a függőséggel küzdő személyeknek felajánlja a kezelés lehetőségét azt követően azonnal, hogy a letartóztatott a rendőrséggel először kapcsolatba kerül. A fő cél, hogy a büntető igazságszolgáltatás felhasználásával felismerhetővé váljanak a potenciálisan problémát jelentő kábítószer-fogyasztók, és megismertessék őket a megfelelő terápiás lehetőségekkel. A letartóztatások esetén követett rendszereket a szociális munkások és a rendőrség együttműködésével működtetik. A program elérhető statisztikái azt mutatják, hogy a szociális munkások a letartóztatottak nagy számával (19.190 fő) készítettek interjúkat 2000 októberé és 2001 márciusa között, és több, mint a felüket (56%) utalták terápiás kezelésre – 23%-ukat bolti lopásért, 16%-ukat kábítószer eladásért és birtoklásért, 10%-ukat betöréses lopásért, 10%-ukat pedig más lopásért tartóztatták le.⁶⁷

2001-ben, Írországban elindítottak egy „Kábítószer-bíróság” nevű programot. A Kábítószer-bíróságok kezelés-központúak, és a bírák az igazságszolgáltatáshoz igénybe veszik egy szakértőkből álló csoport segítségét, akik véleményt nyilvánítanak, és tanácsot adnak az elkövető helyes kezelését illetően (ez a meghatározás a Kábítószer-bíróság munkacsoport ötödik jelentésében található). A Kábítószer-bíróságok fő célja, hogy az elkövetők „rehabilitációján” keresztül csökkentsék a bűnözést. A programban a bíró tagja egy szakértőkből (szociális munkások, orvosok, pedagógusok) álló csapatnak, amely arra törekszik, hogy a nem erőszakos elkövetőket kiszabadítsa a kábítószer és a bűnözés ördögi köréből a kezelés, felügyelet és utókezelés felaján-

⁶⁷ Beszámoló 2000 októberé és 2001 márciusa között zajlott programról letartóztatások monitorozásáról, Home Office (UK), http://www.drugs.gov.uk/ReportsandPublications/Communities/1034258640/ArrestReferral_stat_update.pdf

lásával. A kísérleti program végső értékelése (2002. október) javasolta a projektet ki-terjesztését az ország más részeire is, valamint további kutatások végzését a program tökéletesítése érdekében.⁶⁸

A belga kormány 2001 januárjában kiadott egy Politikai Feljegyzést, amelyben köz-zétette a kábítószer stratégiáját és akciótervét; eszerint gondoskodni kell egy „igaz-ságszolgáltatási ügyintéző” kinevezéséről minden bíróságon az igazságszolgáltatás és az egészségügyi rendszer közötti kapcsolat racionalizálása céljából. Ezt 2003-ban törvénybe ültették. Ezek a kezelési koordinátorok igazságszolgáltatási asszisztensek, akiknek a feladatkörébe tartoznak a kábítószer-problémával összefüggő ügyek is. Az ügyintézők információval szolgálnak az ügyészségnek és a rendőrségnek a kábító-szer-fogyasztó számára elérhető kezelések különböző formáiról, valamint tanácsot adnak a megfelelő intézkedés alkalmazásához, amellyel bátoríthatják a kábítószer-fogyasztókat a kezelés elfogadására.

Franciaországban az Ügyészség és a Prefektus között létrejött egy több évre szóló megállapodás, amely „Kormányközi Megállapodás Célkitűzésekre” (Conventions Départementales d’Objectifs) néven ismert. Ezek a megállapodások lehetőséget ad-nak arra, hogy együttműködés alakuljon ki az igazságszolgáltatási, az egészségügyi, a szociális jóléti és/vagy az oktatási rendszer között a kábítószer-függők ügyében. Különösen az eljárások megszüntetését célzó folyamatok fejlesztését teszik lehetővé, amely során a kábítószer-fogyasztót a megfelelő kezelésbe utalják. Néhány bíróság rendelkezik folyamatosan működő diagnosztizáló és tanácsadó csoporttal. Egy bíró-sági döntést követően ezek a csoportok utalhatják a függőket a megfelelő egészség-ügyi szolgáltatóhoz.

---

⁶⁸ Dr. Michael Farrel, Farrel Grant Sparks Consulting, Courts Service final evaluation of the pilot drug court, 2002. október

3. Következtetések

3. KÖVETKEZTETÉSEK

A vonatkozó ENSZ egyezmények arra hívják fel az aláíró országokat, hogy tiltsák meg az orvosi és tudományos célokon kívüli kábítószer-használatot, de az alkalmazandó büntetés fajtáját kétségtelenül az ország döntésére bízzák.

Az EU tagállamaiban, a különböző állapotok és álláspontok ellenére, (többségüknél) megfigyelhető az a tendencia, miszerint a kábítószer-használat (beleértve az előkészületi cselekményeket is) viszonylag „csekély jelentőségű” bűncselekményként tartják számon, amelynél nem megfelelő a „szabadságvesztést is magába foglaló büntetések” alkalmazása. Ezekben az országokban nem a börtönbüntetést tartják a leghatékonyabb intézkedésnek a kábítószer-használat megelőzésére (és szankcionálására). Még úgy sem, hogy az igazságszolgáltatásnak jelentett kábítószerrel összefüggő bűncselekmények nagy része a használat és a személyes felhasználás céljából történő birtoklás köréből kerül ki, és a bíróságok szerint valóban megfelelőbb a kezelés, más szociális intézkedések és bizonyos mértékben szabadságvesztéssel nem járó büntetés kiszabása, úgymint az eljárás megszüntetése vagy felfüggesztése, figyelmeztetés vagy pénzbüntetés. Ezeket a szankciókat csak részben, és csak nagyon kis mennyiség esetében alkalmazzák abban az esetben, ha az egyszerű kábítószer-használathoz nem társul valamilyen súlyosbító körülmény.

A nemzeti kábítószer-stratégiák, a jogi irodalom, a jogszabályok és a joggyakorlat vizsgálata alapján megfigyelhető, hogy az egyes EU tagállamokban min alapulnak a jogi aktusok: a) inkább a kezelésre történő összpontosításon, mint a büntetőjogi szankcionálásán; b) a fogvatartással járó ítéletek (amelyek gyakran büntetet előéletre vonatkozó nyilvántartásba vétellel is járnak) és a kábítószer-használat közötti aránytalanságok tudatosításán; és c) azon a feltevésen, hogy a kannabisz kevésbé veszélyes az egészségre, mint más kábítószeresek.⁶⁹ És valóban, a szociális jóléti és kezelési rendszerek egyre növekvő igénybevétele (heroin-, kokain-, amfetaminok, és egyre inkább a kannabisz-fogyasztás esetében is) inkább jellemzi a kábítószer-használathoz való jogi megközelítést is, mint a felelősség vonás.

Ugyanakkor hiba lenne a fent leírtakat az európai kábítószer-törvények „lazulásaként” vagy „enyhüléseként” értelmezni.

Először is, mert minden ország, amely a közelmúltban módosította a törvényeit, megerősítette azt, hogy nem állt szándékában szabályozni a használatot, nem is szólva a legalizálásról, hanem az volt a céljuk, hogy módosítsák, és átvegyék az államnak az olyan magatartásra adott feleletét, amelyek továbbra is tiltottak és szankcionálандók maradnak. Másodszor, egyes országok kormányai (Franciaország, Svédország) nem tervezik a jogszabályaik módosítását, amelyek a tiltáson és a büntetésen alapulnak, míg más országok ebben az irányban haladnak (Olaszország). Harmadrészt, mivel a bővítés által 10 új tagországgal nőtt az EU, amelyek közül több bűncselekménynek tekinti a kábítószer-használatot, vagy a személyes használat céljából történő birtoklást, és „szabadságvesztéssel” bünteti.

⁶⁹ Az EMCDDA nem fejtheti ki véleményét ezen észrevétel hitelességéről

Amint azt a CND 2003-ban, Bécsben megrendezett ülése is jól mutatja, megjelent egy irányzat, amely kritikusan áll a „túl engedékenynek” tartott jogalkotási megközelítéshez, aggódva a kannabisz-használatból eredő problémákkal, különösen a néhány országban megmutatkozó hozzáállással kapcsolatban.⁷⁰ A CND ülésének miniszteri szintű szekciójában elhangzott nyitó beszédében az UNODC főigazgatója hangsúlyozta, hogy a kannabisz használata továbbra is jelentős probléma, kétségbe vonta annak a nézetnek a helyességét, mely szerint a kannabisz „lágý” kábítószer lenne, amely az Egyezmények „lágý” értelmezését igényelné. Emlékeztette az aláíró államokat, hogy a szerződések szellemére figyelemmel kell lenniük: „Pacta sunt servanda”.⁷¹

A kábítószeresek használatának „dekriminalizációja” és „depönalizációja” újabb vitákat vált ki, amelyek a szövetségekbe rendeződött és általában „tiltáspártinak” és „tiltás-elleneseknek” nevezett csoportok között zajlanak, akik egymással versengő egyesületekbe (önkormányzattal rendelkező, civil szervezetek, stb. egyesületeibe) szerveződnek. A pozíciók és az állásfoglalások gyakran előítéletek által torzítottak, olyannyira, hogy ez az erőteljes szembenállás nem mindig járul hozzá a kérdések tisztázásához. Ez akadály lehet a kábítószer-használat és a hozzá kapcsolódó problémák hatékony kezeléséhez szükséges hatékony megoldásnak. Ennélfogva, a kábítószer-használat, és különösen a kannabisz-használat jogi és politikai megítélése továbbra is egy rendkívül vitatott téma marad, amely összetett és bonyolult kérdéseket vet fel, és további, részletes kutatásokat igényel.

---

⁷⁰ A X. határozattal arra törekednek, hogy ellenálljanak annak a jogalkotási trendnek, amely a kábítószeresek nem orvosi felhasználása területén jelentkeznek: „Szintén ide tartoznak azok a megengedő politikai trendek a kannabisz és más kábítószeresek tekintetében, amelyek nincsenek tekintettel a nemzetközi kábítószer-ellenőrzési egyezményekre, és arra a tényre, hogy ezek a folyamatok negatív hatással lehetnek a kannabisz-termesztés teljes felszámolására és a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelemre való törekvésekre; (...) 1. Felhívja a Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Szervet, hogy folytassa a monitorozó tevékenységet és a jelentések készítését a nemzetközi kábítószer egyezmények tagállamokban történő alkalmazásáról a kannabiszra és más kábítószeresekre tekintettel; 2. Felkéri az ENSZ Nemzetközi Kábítószer Ellenőrzési Programját, hogy az ENSZ Egészségügyi Világszervezetével együttműködve számoljon be a kannabiszról összefüggő új trendekről.” Lásd: http://www.unodc.org/pdf/document_2003-04-30_1.pdf

⁷¹ Commission on Narcotic Drugs 46. miniszteri szintű ülése, 2003. április 16., Mr Antonio Costa, az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának (UNODC) ügyvezető igazgatójának beszéde

1. SZÁMÚ MELLÉKLET
Mennyiségi határok a személyes használat céljából
történő kábítószer birtoklást magába foglaló
bűncselekmények meghatározásában

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

Mennyiségi határok a személyes használat céljából történő kábítószer birtoklást magába foglaló bűncselekmények meghatározásában

Ország (forrás)	Kannabisz		Heroin és kokain	
	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.
Ausztria (EMCDDA kutatás a mennyiségekről ibid. (56))	Az osztrák jog a „jelentős mennyiség” határa A „súlyos bűncselekmény” határa 20 g THC. A „csekély mennyiség” 2 g. (A súlyos bűncselekmény határának 10%-a.)		A „súlyos bűncselekmény” határa 30 g ecstasy, 15 g kokain és 3 g heroin. A „csekély mennyiség” 0,5 g heroin, 1g metadon vagy amfetamin típusú stimuláns, 0,001 g LSD és 1,5 g kokain.	
Belgium (2003-as törvény)	Az eladásra vagy kereskedelemre utaló jelek nélkül, a 3g-ot meg nem haladó mennyiség esetén személyes használatnak tekintendő (2003. máj. 16. iránnyelv). Első elkövetés: 75 €-től 125 €-ig terjedő pénzbüntetés.			
Ciprus (módosított 1977-es törvény)	Nem több mint 2 növény nevelését vagy kevesebb, mint 30 g kannabisz vagy abból készült termék birtoklását személyes használatnak kell tekinteni (30A). Büntetés: 8 évig terjedő szabadságvesztés.	3 vagy annál több növény nevelése vagy 30 g, vagy annál több kannabisz vagy abból készült termék birtoklása esetén feltételezhető, hogy kinalás a cél, kivéve, ha a bíróság az ellenkezőjét állapítja meg (30A). Büntetés: akár életfogytig tartó szabadságvesztés.	Kevesebb, mint 10 g feldolgozott ópium vagy abból készült termék, vagy kevesebb, mint 10 g feldolgozott kokain, vagy abból készült termék, mint 20 g más, szilárd állapotú kábítószer birtoklását személyes használatnak kell tekinteni (30A). Büntetés: akár életfogytig tartó szabadságvesztés.	10 g vagy annál több feldolgozott ópium, vagy készítménye, vagy 10 g vagy annál több feldolgozott kokain vagy készítménye, vagy 20 g vagy annál több más, szilárd állapotú kábítószer esetén feltételezhető, hogy kinalás a cél, kivéve, ha a bíróság az ellenkezőjét állapítja meg (30A). Büntetés: akár életfogytig tartó szabadságvesztés.
Cseh Köztársaság (a Legfőbb Ügyészség 6/2000 számú rendelkezése) <i>(folytatás a következő oldalon)</i>	0,3 g-nál kisebb THC tartalom (10 cigaretta 30mg THC-val); szabálysértés, a rendőrség büntető 15,000 CZK-ig (500 €) terjedő pénzbüntetéssel, vagy figyelmeztetéssel. Ezt meghaladó	A kereskedés 1-től 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; beleértve a más személy számára történő birtoklást; 2-10 évig terjedő szabadságvesztés nagyobb mértékű kereskedés esetén.	5x30 mg-os adagnál kevesebb heroin vagy 5x50 mg-os adagnál kevesebb kokain esetén szabálysértés, a rendőrség büntető 15,000 CZK-ig (500 €) terjedő pénzbüntetéssel, vagy figyelmeztetéssel.	A kereskedés 1-től 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; beleértve a más személy számára történő birtoklást; 2-10 évig terjedő szabadságvesztés nagyobb mértékű kereskedés esetén.

Ország (forrás)	Kannabisz		Heroin és kokain	
	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.
Cseh Köztársaság	<p>menyiség esetén bűncselekménynek minősül és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel, vagy pénzbüntetéssel büntetendő. 7,5 g-nál nagyobb mennyiségű THC birtoklása (kb. 250x30 mg-os adag) jelentős mennyiségre történő elkövetés, 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.</p>		<p>Ezt meghaladó mennyiség esetén bűncselekménynek minősül és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel, vagy pénzbüntetéssel büntetendő. 1,5 g-nál nagyobb mennyiségű heroin birtoklása (30x50 mg-os adag), vagy 5g-nál nagyobb mennyiségű kokain birtoklása (100x50 mg-os adag) jelentős mennyiségre történő elkövetés, 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.</p>	
Dánia ibid. (42) 115-133	<p>1. elkövetés: 10 g alatt helyszíni bírság; 10 g felett pénzbüntetés 2. elkövetés: 0 – 10 g között 40 € pénzbüntetés; 10-15 g között 67 € pénzbüntetés; 50 – 100 g között 135 € pénzbüntetés.</p>	Nincs adat.	Nincs adat.	Nincs adat.
Észtország	<p>Használat vagy birtoklás kevesebb, mint 50 g kannabisz, 10 g hasis vagy 5 g hasisolaj esetén vétség; kb. 770 €-ig terjedő pénzbírság vagy 30 napos elzárás. Ezt meghaladó mennyiség esetén bűncselekmény: 1-10 évig terjedő szabadságvesztés.</p>	Csekély mennyiségű birtoklása (ld. birtoklás) kereskedés céljából 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; a megadott mennyiséget meghaladó esetben 1-10 évig terjedő szabadságvesztés.	<p>Használat vagy birtoklás kevesebb, mint 50 g kannabisz, 10 g hasis vagy 5 g hasisolaj esetén vétség; kb. 770 €-ig terjedő pénzbírság vagy 30 napos elzárás. Ezt meghaladó mennyiség esetén bűncselekmény: 1-10 évig terjedő szabadságvesztés.</p>	<p>Csekély mennyiségű birtoklása (ld. birtoklás) kereskedés céljából 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő; a megadott mennyiséget meghaladó esetben 1-10 évig terjedő szabadságvesztés.</p>
Finnország (EMCDDA kutatás a mennyiségekről ibid. (56))	<p>Hasis 10 g-ig és marihuána 15 g-ig; 5-15 napi elzárásnak megfelelő pénzbüntetés. A joggyakorlat alapján 100 g az elfertés alsó határa.</p>		<p>Amfetamin típusú stimulánsok 3 g-ig, ecstasy tableta 10 darabig, heroin 1g-ig, kokainig 1,5 g-ig; 10-30 napi elzárásnak megfelelő pénzbüntetés. A joggyakorlat alapján az elfertés alsó határa 10 g</p>	

Ország (fórrás)	Kannabisz		Heroin és kokain	
	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.
Finnország			amfetamin típusú stimuláns, 40 ecstasy tableta, 4 g kokain vagy 2 g heroin.	
Hollandia ibid. (60) (268-276)	Nincs bűnvádi eljárás a „coffee shop-okban” történő eladás és a személyes használat céljából történő birtoklás esetén 5 g-ig; 5-30 g: 23-68 € pénzbüntetés. 30 g-1 kg: 2,30-4,60 € grammonként. 1-5 kg: 2200-4500 € pénzbüntetés, vagy 2 hét szabadságvesztés kilogrammonként. 5-25 kg: 6 hónapig terjedő szabadságvesztés és 11 300 €-ig terjedő pénzbüntetés. (A „coffee shop-okban” 500 g kannabisz halmozható fel.)		Kevesebb, mint 0,2 g: a rendőrség felfüggeszti az eljárást, de a bíróság megtartása mellett lefoglalja a kábítószert. 1,5-300 g: 6-18 hónapig terjedő szabadságvesztés. 300 g felett: 18 hónaptól 4 évig terjedő szabadságvesztés.	
Lettország	Kevesebb, mint 5 g nem szárított marihuána, 1 g szárított marihuána, 0,1 g hasis, vagy 0,003 g THC használata vagy birtoklása szabálysértésnek minősül, és 130 €-ig terjedő pénzbüntetéssel, vagy 15 nap elzárással büntetendő. Ennél nagyobb mennyiség esetén, ha a kereskedelem célja nem merül fel, a bűncselekmény 7 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.	Az eladás céljából történő birtoklás: 10 évig terjedő szabadságvesztés (253(2)). Több mint 1 kg nem szárított marihuána, 100 g szárított marihuána, 50 g hasis vagy 1 g THC esetén: 8-15 évig terjedő szabadságvesztés (253(4)).	Kevesebb, mint 0,001 g heroin, 0,01 g kokain, használata vagy birtoklása szabálysértésnek minősül, és 130 €-ig terjedő pénzbüntetéssel, vagy 15 nap elzárással büntetendő. Ennél nagyobb mennyiség esetén, ha a kereskedelem célja nem merül fel, a bűncselekmény 7 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.	Az eladás céljából történő birtoklás: 10 évig terjedő szabadságvesztés (253(2)). Több mint 1g heroin vagy 5g kokain esetén: 8-15 évig terjedő szabadságvesztés (253(4)).
Litvánia	Nem terjesztési céllal történő birtoklás vétségnek minősül, és szabadságelvonással, pénzbüntetéssel vagy őrizetbe vétellel büntetendő. Kevesebb, mint 5 g növényi kannabisz vagy 0,25 kannabisz gyanta esetén vétség. Ennél nagyobb mennyiség esetén bűncselekmény, 2 évig terjedő szabadságvesztéssel.	Terjesztés céljából történő birtoklás, 3 évig terjedő szabadságvesztés. Nagyobb mennyiség (500 g növény, 25 g gyanta) birtoklása terjesztés céljából: 2-8 évig terjedő szabadságvesztés. Jelentős mennyiség (2,5 kg növény, 125 g gyanta): 5-15 évig terjedő szabadságvesztés.	Nem terjesztési céllal történő birtoklás vétségnek minősül, és szabadságelvonással, pénzbüntetéssel vagy őrizetbe vétellel büntetendő. Kevesebb, mint 0,02 g heroin vagy kokain esetén vétség. Ennél nagyobb mennyiség esetén bűncselekmény, 2 évig terjedő szabadságvesztéssel.	Terjesztés céljából történő birtoklás, 3 évig terjedő szabadságvesztés. Nagyobb mennyiség (2 g heroin, 20 g kokain) birtoklása terjesztés céljából: 2-8 évig terjedő szabadságvesztés. Jelentős mennyiség (10 g heroin, 100 g kokain): 5-15 évig terjedő szabadságvesztés.

Ország (forrás)	Kannabisz		Heroin és kokain	
	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.	Személyes használat céljából történő birtoklás	Kereskedelem: eladás, birtoklás, stb.
Magyarország	Birtoklás esetén 5 évig terjedő szabadságvesztés. Csekély mennyiség esetén 2 évig terjedő, jelentős mennyiség esetén 5-10 évig terjedő. Fügőkre kisebb büntetési tételek vonatkoznak. Csekély mennyiség esetén az elkövető nem büntethető, ha az elterelésben részt vesz.	2-8 évig terjedő szabadságvesztés kereskedés esetén. Csekély mennyiség esetén 2 évig terjedő, jelentős mennyiség esetén 5-15 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Fügőkre kisebb büntetési tételek vonatkoznak.	Birtoklás esetén 5 évig terjedő szabadságvesztés. Csekély mennyiség esetén 2 évig terjedő, jelentős mennyiség esetén 5-10 évig terjedő. Fügőkre kisebb büntetési tételek vonatkoznak. Csekély mennyiség esetén az elkövető nem büntethető, ha az elterelésben részt vesz.	2-8 évig terjedő szabadságvesztés kereskedés esetén. Csekély mennyiség esetén 2 évig terjedő, jelentős mennyiség esetén 5-15 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Fügőkre kisebb büntetési tételek vonatkoznak.
Németország ibid. (60) 134-161	6-30 g (tartománytól függően): a rendőrség nem folytat (pro)aktív nyomozást; megfelelő esetben az eljárás felfüggesztése, de a prítusz megmarad.		Gyakorlaton alapul: a határ 1-2 g heroin vagy kokain vagy 10-30 darab ecstasy tabletta (tartománytól függően): felfüggesztés, elterelés lehetősége, pénzbüntetés vagy közérdekű munka.	
Portugália (EMCDDA kutatás a mennyiségekről ibid. (56))	1 személy átlagos 10 napi adagja: felfüggesztés és próbára bocsátás, kezelésbe utalás vagy szabálysértési büntetések. (napi adag: 2,5 g marihuána, 0,5 g hasis, 0,005 g THC) Lehetséges bűnvádi eljárás az 1 személy átlagos 10 napi adagját meghaladó mennyiség esetén.		1 személy átlagos 10 napi adagja: felfüggesztés és próbára bocsátás, kezelésbe utalás vagy szabálysértési büntetések. (napi adag: 0,1 g heroin, 0,2 g kokain, 0,1 g amfetamin típusú stimuláns) Lehetséges bűnvádi eljárás az 1 személy átlagos 10 napi adagját meghaladó mennyiség esetén.	
Spanyolország ibid. (4) és (16)	A joggyakorlat ajánlása szerint kereskedelemnek számít a 40 g-ot meghaladó mennyiségű hasis birtoklása.			A joggyakorlat ajánlása szerint kereskedelemnek számít 1,5-3 g heroin, 5 g kokain vagy 20-30 adag LSD birtoklása. (Cesoni, ibid. 4, és De la Cuesta&Blanco, a Droit de la drogue megjegyzésében, 772. o. 5.)

2. SZÁMÚ MELLÉKLET
Feltételezett gyakorlat a
kábítószer-birtoklással kapcsolatban (személyes
használat céljából, csekély mennyiségre, súlyosbító
körülmények nélkül elkövetett)

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

Feltételezett gyakorlat a kábítószer-birtoklással kapcsolatan (személyes használat céljából, csekély mennyiségre, súlyosbító körülmények nélkül elkövetett)⁷²

Ország		Várható büntetés a személyes használat céljából történő birtoklás esetén
	Kannabisz	Más kábítószer
Ausztria	Első elkövetés: rendőrségi nyomozás és próba bocsátás (2 év). Újabb elkövetés: kötelező terápiás szakvélemény.	Kötelező orvosi szakvélemény a kezelés szükségességének megállapítására. A használatok többnyire egyetértenek a kezeléssel (50%) vagy a próbára bocsátással (2 év); nem kezelnek 50%-ot.
Belgium	Kizárólag regisztrációba vétel. Helyszíni bírság: 1. elkövetés: 75-125 €; 2. elkövetés (ugyanabban az évben ismétlődő): 130-250 €; 3. elkövetés (ugyanabban az évben ismétlődő): 250-500 € és 8 naptól 1 hónapig terjedő szabadságvesztés.	A rendőrség megfigalmazott egy tényeket rögzítő szabványt. A büntetőjárás felfüggesztése és az információk esetleges továbbítása a segítő szervezeteknek és a kezelési egységeknek.
Dánia	Első elkövetés 10 g-ig: helyszíni bírság; 10 g felett: pénzbüntetés. Második elkövetés: 0-10g: 40 € pénzbüntetés; 10-15 g: 67 €; 50-100 g: 135 € pénzbüntetés.	Nincs adat.
Egyesült Királyság	Rendőrségi óvadék.	Pénzbüntetés vagy közérdekű munka; kezelésbe utalás, ha szükséges.
Finnország	Rendőrségi nyomozás és vádemelés, az eljárás felfüggesztése.	Bírósági ítélet valószínű, lehetséges felfüggesztés kezelés esetén.
Franciaország	Valószínűleg rendőrségi őrizetbe vétel (lehetséges rendőri fogvatartás 24 órán át, 24 órával meghosszabbítható).	Rendőrségi őrizetbe vétel (lehetséges rendőri fogvatartás 24 órán át, 24 órával meghosszabbítható). Általában büntetést szabnak ki használatért vagy birtoklásért.
Görögország	A bíróságon pénzbüntetésre változtatott büntetés; az eljárás megszüntetése vagy felfüggesztése.	Nincs adat.
Hollandia	A rendőrség nem nyomoz a személyes használat céljából történő birtoklás esetében, amelyet bizonyos körülmények között „tolerál” a coffee shop-okban.	0,2 g-nál kevesebb: a rendőrség megszünteti az eljárást és lefoglalja a kábítószer. 1,5-300 g: ítélethozatal, 6-18 hónapig terjedő szabadságvesztés. 300 g fölött ítélethozatal, 18 hónaptól 4 évig terjedő szabadságvesztés.
Írország	Pénzbüntetés kiszabása az első két elkövetéskor: 63 € illetve 127 €. Szabadságvesztés a harmadik elkövetéstől lehetséges: 1 évig terjedő szabadságvesztés és/vagy 317 € pénzbüntetés.	A büntetés változik attól függően, hogy első vagy ismételt elkövetés. Általában próbára bocsátás és a büntetés felfüggesztése a jellemző. A leggyakoribb büntetés a pénzbüntetés, vagy a közérdekű munka.

Várható büntetés a személyes használat céljából történő birtoklás esetén	
Ország	Más kábítószer
Luxemburg	Kannabisz A bűncselekményt 250–2500 € közötti pénzbírsággal sújtják.
Németország	Nincs (pro)aktív rendőrségi nyomozás; az eljárás megszüntetése (6-30 g).
Olaszország	Első elkövetés: eljárás megszüntetése; ismétlődő elkövetés: 3 hónapig terjedő jogfosztvány-bevonás és kötelező terápiás kezelés.
Portugália	1 személy átlagos 10 napi adagja: rendőrségi nyomozás és a szabálysértési hatóságok értesítése. A büntetés felfüggesztése próbára bocsátással; pénzbüntetés vagy más szankció az ismételt bűnelkövetés esetén.
Spanyolország	A bűncselekményt (nyilvános helyen történő használat) 301-30.000 €-ig terjedő pénzbüntetéssel vagy a jogfosztvány bevonásával sújtják. Nincs adat.
Svédország	Rendőrségi nyomozás és vádemelés, az eljárás felfüggesztése csekélyebb súlyú bűncselekmény esetén.

⁷² Forrás: EMCDDA 2002, EMCDDA Insights No. 5., Az Európai Közösség Hivatalos Kiadványainak Irodája, Luxemburg 2002; és ELDD ország-jellemzés: bűnvádi eljárás és joggyakorlat- 1. szcenárió: nagykorú elkövető saját használatra történő heroin birtoklása.

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

Kivonat a jogszabályok szövegéből

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

Kivonat a jogszabályok szövegéből

A teljes változatok elérhetők: <http://eldd.emcdda.eu.int> [Nem-hivatalos fordítások, a szövegek az ENSZ két hivatalos nyelvének valamelyikén: angol vagy francia.]

Ausztria

Narcotic Substances Act (BGBl. I 112/1997)

Judicial criminal provisions for narcotic drugs

Section 27

(1) Any person who in violation of existing regulations acquires, possess, produces, imports, exports, gives to another person or purchases a narcotic drug shall be punished by up to six months imprisonment or a fine of up to 360 per diem units

Provisional deferment of charge by the public prosecutor's office

Section 35

(1) Should a person be charged with purchase or possession in violation of existing regulations of a small amount of -- substance for his own use, the public prosecutor's office shall provisionally defer the charge for a probationary period of two years under the conditions set forth hereafter

(2) Should a person be charged with an offence otherwise punishable under Sections 27 and 30 or because of his dependence on narcotic substances for an offence connected with the acquisition of a narcotic substance that is not within the competence of the Schoffengericht [local court consisting of one judge and two lay judges] or jury court, the public prosecutor's office may provisionally defer the charge for a probationary period of two years under the conditions set forth hereafter if the culpability is not serious and the deferment does not appear less likely than a sentence to prevent the accused from committing such offences

(3) Provisional deferment of a charge shall be contingent on 1. information from the Federal Ministry of Labour, Health and Welfare within the meaning of Section 25, and 2. a report from the district administrative authority acting as health authority indicating whether the person charged requires a health-related measure under Section 11 paragraph 2 or not and whether such a measure is expedient, feasible, reasonable and not manifestly futile under the given circumstances

(4) The public prosecutor's office may waive the requirement for a report from the district administrative authority if a person is charged exclusively for purchase or possession of substances or preparations made from cannabis plant in small quantities for his own use and if there is no reason to assume that the person requires a health-related measure. A report is to be obtained, however, if a person has already been charged on this account within the previous five years

(5) Before making its report the district administrative authority shall obtain an expert opinion on the person charged from a doctor sufficiently familiar with questions of -- drug abuse, who should if necessary collaborate with a member of the clinical psychology or psychotherapy professions authorised to practise independently

(6) Should the person charged require a Health-related measure as referred to in Section 11 paragraph 2, the public prosecutor's office shall make the provisional

deferment of the charge contingent on the person charged agreeing to receive such a measure with the consent of his legal representative if applicable

(7) If expedient the deferment of the charge may be made contingent on the person charged with the consent of his legal representative if applicable -agreeing to supervision by a probation officer

(8) The person charged, the Federal Ministry of Labour, Health and Welfare and the district administrative authority if it has filed a charge or submitted a report pursuant to Section 14 paragraph 1 shall be informed without delay of the deferment of the charge. The person charged shall also be informed at the same time of the significance and legal consequences of the deferment of the charge.

The probationary period shall not be counted towards the limitation period

Section 36

own use and if there is no reason to assume that the person requires a health-related measure. A report is to be obtained, however, if a person has already been charged on this account within the previous five years

Belgium

3 MAI 2003. *Loi modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes et antiseptiques*

Art. 16. Un article 11 rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

Art. 11. § 1er. Par dérogation à l'article 40 de la loi sur la fonction de police du 5 août 1992, en cas de constatation de détention, par un majeur, d'une quantité de cannabis à des fins d'usage personnel, qui n'est pas accompagné de nuisances publiques ou d'usage problématique, il ne sera procédé qu'à un enregistrement policier

2° au § 3, dernier alinéa, les mots « en groupe » sont remplacés par les mots « en présence de mineurs d'âge »

[note de l'auteur: l'article modifié lisait: Art. 3. <L 09-07-1975, art. 3> Seront punis des peines prévues à l'article 2bis, § 1, ceux qui auront fait usage en groupe des substances qui y sont spécifiées. Seront punis des peines prévues à l'article 2bis et selon les distinctions qui y sont faites, ceux qui auront facilité à autrui l'usage à titre onéreux ou à titre gratuit des substances spécifiées à l'article 2bis, § 1, soit en procurant à cet effet un local, soit par tout autre moyen, ou qui auront incité à cet usage.]

16 MAI 2003. - *Arrêté royal modifiant l'arrêté royal du 31 décembre 1930 concernant le trafic des substances soporifiques et stupéfiantes, et l'arrêté royal du 22 janvier 1998 réglementant certaines substances psychotropes, en vue d'y insérer des dispositions relatives à la réduction des risques et à l'avis thérapeutique, et modifiant l'arrêté royal du 26 octobre 1993 fixant des mesures afin d'empêcher le détournement de certaines substances pour la fabrication illicite de stupéfiants et de substances psychotropes*

Article 26bis. Pour l'application du présent chapitre, on entend par :

1° « substances soporifiques et stupéfiantes » : les substances énumérées à l'article 1er, alinéa 1er

2° « 1re catégorie » : les infractions d'importation, de fabrication, de transport, d'acquisition et de détention de substances soporifiques et stupéfiantes, ainsi que de culture de plantes de cannabis visée à l'article 1er, alinéa 1er, 15°, pour l'usage personnel

3° « 2e catégorie » : les infractions de 1e catégorie qui sont commises dans le cadre

des circonstances aggravantes telles que prévues à l'article 2bis de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, modifié par les lois des 9 juillet 1975, 14 juillet 1994, 4 avril 2003 et 3 mai 2003

4° « 3e catégorie » : les infractions à la loi du 24 février 1921 précitée, autres que celles contenues aux 1ère et 2ème catégories

Loi de 4 avril 2003 modifiant la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes et antiseptiques, et l'article 137 du Code d'instruction criminelle

Chapitre II. - Dispositions, modificatives

Art. 2. Dans la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques, il est inséré un article 2ter, rédigé comme suit :

« Art. 2ter. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, en fonction des distinctions et des catégories qu'il établit conformément à l'article 2bis, § 1er, alinéa premier, définir les infractions qui, en dérogation des peines prévues à l'article 2bis, seront punies :

1° d'une amende de 15 à 25 EUR pour la première infraction

2° d'une amende de 26 à 50 EUR en cas de récidive dans l'année depuis la première condamnation

3° d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 50 à 100 EUR en cas de nouvelle récidive dans l'année depuis la deuxième condamnation

4° d'un emprisonnement de trois mois à un an, et d'une amende de 1.000 à 100.000 EUR, ou de l'une de ces peines seulement

Directive ministérielle de 16 mai 2003 relative à la politique des poursuites en matière de détention et de vente au détail de drogues illicites

Les produits dérivés du cannabis 1. La détention de cannabis reste une infraction, même si cette détention n'a lieu qu'en vue d'une consommation personnelle et qu'aucune circonstance aggravante n'est constatée

On entend par importation, fabrication, transport, acquisition et détention pour l'usage personnel, la détention d'une quantité de cannabis qui peut être consommée en une seule fois ou, au maximum, en 24 heures

(...) la détention d'une quantité de cannabis ne dépassant pas le seuil de 3 (trois) grammes doit être considérée comme relevant de l'usage personnel

De même, la détention de cannabis sous forme d'autre préparation (huile, confiserie,...) ne doit pas être considérée comme une détention en vue d'une consommation personnelle quelque soit la quantité découverte

On entend par culture de plants de cannabis pour l'usage personnel, la détention d'une quantité de plants femelles de cannabis qui ne peut mener à une production qui dépasse les nécessités d'une consommation personnelle, soit au maximum 1 plante (et donc pas une graine, une plante en culture et une récoltée)

Pour une meilleure compréhension de la directive et par esprit de clarté, on notera

que les mots « détention de cannabis » visent dans cette circulaire tant la possession de cannabis que la culture de plants femelles de cannabis

8. En ce qui concerne la détention de cannabis pour consommation personnelle (infraction de la première catégorie - voir supra), la nouvelle loi remplace les peines correctionnelles prévues par la loi du 24 février 1921 par des peines de police (amende de 15 à 25 euros). A l'instar de ce que la loi prévoit en matière d'ivresse publique, la première récidive dans l'année depuis la première condamnation est punie d'une peine plus forte (amende de 26 à 50 euros) et la seconde récidive dans l'année de la seconde condamnation est punie d'une peine correctionnelle (emprisonnement de 8 jours à 1 mois et une amende de 50 à 100 euros). (...)

Ciprus

The Narcotic Drugs And Psychotropic Substances Law Of 1977

10. Subject to section 32 of this Law, it shall be an offence for a person

a. To smoke, or otherwise take or use prepared opium, cocaine, cannabis or cannabis resin or any of their products; or

b. to frequent a place used for the purpose of smoking, taking or use of opium, cocaine, cannabis, cannabis resin or any of their products; or

c. to have in his possession:

(i) any pipes or other utensils made or adapted for use in connection with the smoking, taking or use of opium, cocaine, cannabis, cannabis resin or any of their products being pipes or utensils which have been used by him or with his knowledge and permission in that connection or which he intends to use or permit others to use in that connection; or

(ii) any utensils which have been used by him or with his knowledge and permission in connection with the preparation of smoking, taking or use of opium, cocaine, cannabis or cannabis resin or any of their products

(d) to take in any way any controlled drug

Cseh Köztársaság

Section 187a (1) A person who keeps, without authorization, a narcotic or psychotropic substance or a poison in a quantity greater than small shall be punished by imprisonment for a term of up to two years or by a pecuniary penalty

(2) An offender shall be sentenced to imprisonment for a term from one to five years if he commits an act under subsection (1) on a significant scale

Dánia

Circular No. 144 15th of July 1969 on the prosecution in case of violation of the legislation on euphoric drugs (...)

I. Consumption (Possession, purchase, acquisition)

According to l. 169 of the 24th of May 1955 (the rules concerning seizures has been changed by l. 213 by the 4th of June 1965 § 69), import, export, sale, purchase, delivery, reception, production, elaboration and possession of the drugs mentioned in the decree number 125 from 27th of March 1963 and decree number 156 of 3rd of May 1966 are forbidden except in cases with special permission

According to the preliminary works of the law the ban against possession – and sim-

ilar rules regarding purchase and acquisition – is especially based on technical reasons: possession will often be an indication of a distribution, which cannot be proofed

As a consequence, there will generally be no reason to start an investigation with the aim of determining an offence for possession (purchase or acquisition), when there is only suspicion of own consumption of euphoric drugs. In accordance to this, there ought to be shown reluctance' when it comes to investigation on ones own initiative at for instance schools, even if the police has reason to believe that misuse of euphoric drugs has occurred

Egyesült Királyság

Misuse of Drugs Act 1971

Restrictions relating to controlled drugs etc

5.- (1) Subject to any regulations under section 7 of this Act for the time being in force, it shall not be lawful for a person to have a controlled drug in his possession.

(2) Subject to section 28 of this Act and to subsection (4) below, it is an offence for a person to have a controlled drug in his possession in contravention of subsection (1) above

(3) Subject to section 28 of this Act, it is an offence for a person to have a controlled drug in his possession, whether lawfully or not, with intent to supply it to another in contravention of section 4(1) of this Act

Law enforcement and punishment of offences 25.- (1) Schedule 4 to this Act shall have effect, in accordance with subsection (2) below, with respect to the way in which offences under this Act are punishable on conviction

(2) In relation to an offence under a provision of this Act specified in the first column of the Schedule (the general nature of the offence being described in the second column)- (a) the third column shows whether the offence is punishable on summary conviction or on indictment or in either way

(b)the fourth, fifth and sixth columns show respectively the punishments which may be imposed on a person convicted of the offence in the way specified in relation thereto in the third column (that is to say, summarily or on indictment) according to whether the controlled drug in relation to which the offence was committed was a Class A drug, a Class B drug or a Class C drug ; and (c) the seventh column shows the punishments which may be imposed on a person convicted of the offence in the way specified in relation thereto in the third column (that is to say, summarily or on indictment), whether or not the offence was committed in relation to a controlled drug and, if it was so committed, irrespective of whether the drug was a Class A drug, a Class B drug or a Class C drug; and in the fourth, fifth, sixth and seventh columns a reference to a period gives the maximum term of imprisonment and a reference to a sum of money the maximum fine

Schedule 4 - Prosecution and punishment of offences - (extract)

<i>Section creating offence</i>	<i>General nature of offence</i>	<i>Mode of Prosecution involved Punishment</i>	<i>Class A drug involved</i>	<i>Class B drug involved</i>	<i>Class C drug involved</i>
S. 5(2)	Having possession of a controlled drug.	(a) Summary	12 months or €400, or both.	6 months or €400, or both.	6 months or €200, or both.
		(b) On indictment	7 years or a fine, or both.	5 years or a fine, or both.	2 years or a fine, or both.
S. 5(3).	Having possession of a controlled drug with intent to supply it to another	(a) Summary	12 months or €400, or both.	12 months or €400, or both.	6 months or €200, or both.
		(b) On indictment	14 years or a fine, or both.	14 years or a fine, or both.	5 years or a fine, or both.

Statutory Instrument 2003 No. 3201 The Misuse of Drugs Act 1971 (Modification) (No. 2) Order 2003

(2) In paragraph 1(a) of Part I of that Schedule, 'Cannabinol, except where contained in cannabis or cannabis resin' and 'Cannabinol derivatives' shall be deleted

(3) In paragraph 1(a) of Part II of that Schedule, 'Cannabis and cannabis resin' shall be deleted

(4) In paragraph 1(a) of Part III of that Schedule, there shall be inserted after 'Camazepam', 'Cannabinol', 'Cannabinol derivatives' and 'Cannabis and cannabis resin'

(5) In paragraph 1(d) of Part III of that Schedule, there shall be inserted after 'above', 'or of cannabinol or a cannabinol derivative'

Explanatory Note (This note is not part of the Order)

This Order reclassifies four substances in Schedule 2 to the Misuse of Drugs Act 1971 which specifies drugs which are subject to control under the Act. The four substances, cannabinol and cannabinol derivatives (previously Class A drugs) and cannabis and cannabis resin (previously Class B drugs), are reclassified as Class C drugs. In addition, any substance which is an ester or ether either of cannabinol or of a cannabinol derivative (previously a Class A drug) is reclassified as a Class C drug.

Criminal Justice Act 2003

Schedule 28

Section 284 Increase in Penalties for Drug-Related Offences

Misuse of Drugs Act 1971 (c. 38)

1 (1) Schedule 4 to the Misuse of Drugs Act 1971 (prosecution and punishment of offences) is amended as follows

(2) In column 6 of that Schedule (punishments for offences under that Act committed in relation to Class C drugs), in each of the following entries, for '5 years' there is substituted '14 years'

ACPO Cannabis Enforcement Guidance 12 September 2003 The purpose of this paper is to issue guidance to officers dealing with simple offences of possession of cannabis by adult offenders when the drug is reclassified from Class B to Class C of Schedule 2 of the Misuse of Drugs Act 1971

2. Arrest

2.1 A consequence of transferring cannabis from Class B to Class C is that under current legislation cannabis possession would ordinarily not be an arrestable offence under Section 24 of PACE 1984

However, the law is being amended in Parliament so that it will continue to be defined as an arrestable offence, but the presumption should be against using this power for simple possession offences

2.2 There will be circumstances where it is appropriate to arrest for possession of cannabis. This is very much left to the discretion of officers who will be expected to take into account the prevailing circumstances in deciding whether to arrest or not. An officer may consider arrest in the following situations:

2.3 Beyond simple possession of cannabis Context The smoking of cannabis in public view is not in the spirit of re-classification. Such flagrant ignorance of the law has the potential of undermining the illegal status of possession of a controlled drug. A similar undermining could occur where, on a local basis, a police officer is aware of a person who is repeatedly dealt with for possession of cannabis

Police officer may arrest

- Where a person is smoking cannabis in public view

- Where locally a person is known to be repeatedly dealt with for possession of cannabis

2.4. Youth Offenders

Context

The Crime and Disorder Act provides a statutory framework for Youth Offenders to be dealt with in a different way to adult offenders using the options of a reprimand, final warning and charge. Youth offenders will continue to be dealt with through the Crime and Disorder Act provisions and not this Cannabis Enforcement Guidance. The Crime and Disorder Act legislation requires offenders to be dealt with at the police station which, in practice, means that police officers should arrest persons aged 17 years or under who are in possession of cannabis for personal use

2.5 Locally Identified Policing Problem

Context

There may be circumstances such as a fear of public disorder associated with the use of cannabis which are causing a local policing problem that cannot be effectively dealt with by other powers

Officers may arrest

Persons who are in possession of cannabis under circumstances that are causing a locally identified policing problem

2.6 Protect Young People

Context

There may be occasions where the possession of cannabis may create a risk to young people. However, this guidance is subordinate to any partnership agreement or memorandum of understanding within education establishments

Officers may arrest

Persons in possession of cannabis inside or in the vicinity of premises frequented by young persons, e.g. schools, youth clubs, play areas

3. Offenders Under 10 Years

3.1 When children under the age of 10 years are found in possession of cannabis, this should be considered an 'at risk' incident prompting the appropriate referrals to other agencies through the child protection team

4. Vulnerable Persons

4.1 The term 'vulnerable person' includes a person who may be mentally disordered or mentally handicapped or incapable of understanding the significance of questions or replies. They should be dealt with within the terms of this strategy by being arrested, their own personal welfare and interests being paramount. Final disposal will be within the ACPO Case Disposal Guidelines. All case disposal options, including Formal Warning, are available for consideration by the custody officer

Észtország

Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act

§ 15. Unlawful handling of small quantities of narcotic drugs or psychotropic substances Consumption of narcotic drugs or psychotropic substances without a prescription, or illegal manufacture, acquisition or possession of small quantities of narcotic drugs or psychotropic substances is punishable by a fine of up to 200 fine units or by detention (19.06.2002 entered into force 01.09.2002 - RT I 2002, 63, 387)

Penal Code

§ 184. Unlawful handling of large quantities of narcotic drugs or psychotropic substances (1) Illegal manufacture, acquisition, possession, trafficking, mediation, transportation, import, export, transit or other illegal handling of large quantities of narcotic drugs or psychotropic substances is punishable by 1 to 5 years imprisonment

(2) The same act, if committed:

by a group or a criminal organisation, or at least twice, is punishable by 2 to 10 years imprisonment

An act provided for in subsection (1) of this section, if committed by a legal person, is punishable by a pecuniary punishment

An act provided for in clause (2) 2) of this section, if committed by a legal person, is punishable by a pecuniary punishment or compulsory dissolution

For an offence provided for in this section, a court may impose a fine to the extent of assets as a supplementary punishment pursuant to ' 53 of this Code

Finnország

Penal Code (139/1989)

Chapter 50 - narcotic offences (1304/1993)

Section 1 narcotic offence (1304/1993)

A person who unlawfully 1. produces or attempts to produce a narcotic substance or cultivates opium poppy, coca or cannabis for use as a narcotic substance or the raw material for a narcotic substance, 2. imports or attempts to import or exports or attempts to export a narcotic substance, or transports it or has it transported, 3. sells, supplies, conveys or otherwise distributes or attempts to distribute a narcotic substance

or possesses or attempts to obtain a narcotic substance, (654/2001)
shall be sentenced for a offence to a fine or to imprisonment for at most two years
Section 2a - Unlawful use of narcotics (654/2001)

A person who unlawfully uses or for personal use possesses or attempts to obtain a small amount of a narcotic substance shall be sentenced for unlawful use of narcotics to a fine or to imprisonment for at most six months. (...)

Franciaország

Code de la Santé Publique, Articles L.3421 - 3424

Titre II : dispositions pénales et mesures d'accompagnement Article L. 3421-1 à L. 3421-4. Infractions d'usage, de provocation à l'usage et au trafic et peines applicables. (Chapitre I : peines applicables) Art. L. 3421-1. - L'usage illicite de l'une des substances ou plantes classées comme stupéfiants est puni d'un an d'emprisonnement et de 3750° d'amende

Circulaire du ministère de la justice du 17 juin 1999 relative aux réponses judiciaires aux toxicomanies

1.4. L'adaptation des réponses judiciaires dans les phases sentencielle et postsentencielle L'emprisonnement ferme à l'encontre d'un usager n'ayant pas commis d'autre délit connexe doit constituer un ultime recours

Les ajournements de peine, les peines alternatives à l'incarcération et les mesures d'aménagements de peines restent trop rarement prononcées en faveur des toxicomanes

Pourtant, il s'agit de mesures structurantes dont la mise en œuvre à l'égard des personnes présentant une dépendance avérée aux opiacés est aujourd'hui facilitée par les traitements de substitution qui rendent possible une stabilisation de l'état des intéressés. C'est pourquoi, sans méconnaître la gravité des infractions commises, les procureurs de la République s'attacheront, lors des audiences correctionnelles ou lors des commissions d'application des peines, à ce que soient prononcées de telles mesures à l'égard des toxicomanes dont le motif de condamnation est en lien avec l'usage de drogues

Görögország

Law No. 1729 Combat against the spread of drugs, protection of youth and other provisions

Article 12 Users of narcotic substances 1. Any person who, for his own exclusive use gets or possesses in any way whatsoever drugs in a small quantity or makes use of them is punished by imprisonment. The punishment is executed at a special correctional institution of therapeutic character

2. If the user provided in paragraph 1 has not been finally convicted for another violation of the present law and does not present symptoms of addiction from narcotic substances, the court, evaluating the particular circumstances as well as the personality of the accused, imposes, instead of the punishment of para. 1, the measure of attendance of an appropriate advisory, supporting programme, specified by the Minister of Health, Welfare and Social Security, upon the suggestion of the Council of article 1 para. 1 at the health centres seating in each prefecture, at advisory stations or other similar institutions. In case of non compliance, the court imposes the confinement in an appropriate institution for the attendance of the same programme

Hollandia

Law of 12 May 1928, containing regulations concerning opium and other narcotic substances (Opium Act) and modifications

Article 3

It shall be illegal to:

A. bring into or outside the territory of the Netherlands; B. grow, prepare, treat, process, sell, supply, provide or transport; C. possess; or D. manufacture a drug as referred to in List II accompanying this Act or designated pursuant to Article 3a, fifth paragraph

[Author's note: List II drugs: cannabis (Hashish, Hemp)]

Article 11

1. A person acting contrary to a prohibition given in Article 3 shall be punished with imprisonment of at most one month or a fine of the second category

2. A person wilfully acting contrary to a prohibition given in Article 3, under B, C or D, shall be punished with imprisonment of at most two years or a fine of the fourth category

3. A person wilfully acting contrary to a prohibition given in Article 3, under B, in connection with practising a profession or operating a business shall be punished with imprisonment of at most four years or a fine of the fifth category

4. A person wilfully acting contrary to a prohibition given in Article 3, under A, shall be punished with imprisonment of at most four years or a fine of the fifth category

5. The second paragraph shall not apply if the offence pertains to a quantity of hemp or hashish of at most 30 grams

6. The second and fourth paragraph shall not apply if the offence pertains to a small quantity, intended for personal use, of the drugs stated in list referred to in Article 3, first paragraph. [4]

Opium Act Directive 02 November 2000

3. General starting points

3.1 Distinction between hard drugs and soft drugs The starting point of the policy continues to be the distinction drawn in the Opium Act between drugs that constitute a demonstrable risk to public health (hard drugs) and drugs carrying a minor risk (soft drugs)

3.2. Policy of toleration and low investigation priority In the directive, punishable offences are tolerated in connection with 'coffee shop policy' (where, in the Netherlands, soft drugs can be bought over the counter) and the 'users' area'

2. List II section b substances (cannabis products) in excess of less than 30 grams Prohibited transactions involving List II section b (cannabis products) are described in Article 3(1) (and 3b: disclosure) of the Opium Act. This covers to groups of punishable offences:

- Taking the substances into or outside Netherlands territory (2.1.)

- Producing and possessing for the purposes of a profession or business: cultivation, preparation, processing, selling, supplying, providing and transporting (2.2)

2.1. Taking substances into or outside Netherlands territory Investigation: targeted investigation; deployment of police custody

Prosecution: if possible (in view of Article 67(a) of the Code of Criminal Procedure): demand for pre-trial detention

2.2. Producing and having in one's presence for the purposes of a profession or busi-

ness: cultivation, preparation, processing, selling, supplying, providing and transporting Non-commercial cultivation If the crop contains less than 5 plants, it is assumed it is not intended for commercial purposes. Discovery of the crop involves police dismissal and surrender. Non commercial cultivation of a limited amount for personal use is not given priority if the suspect is over the age of majority. Cultivation by minors is still liable to a criminal measure

4. Less than 30 grams of List II, section b substances

The limit of what is tolerated is set at 5 grams for the sale of cannabis products by coffee shops. It stands to reason that the same limit should in principle be deployed as regards possession of cannabis products

Amounts up to and including 5 grams, the quantity for personal use, hence incur a police dismissal. Penal action will be taken if quantities of between 5 and 30 grams are discovered Investigation: no targeted investigation

Írország

No. 12/1977: Misuse of Drugs Act, 1977

27 Penalties

27.(1) Subject to section 28 of this Act, every person guilty of an offence under section 3 of this Act shall be liable

(a) where the relevant controlled drug is cannabis or cannabis resin and the court is satisfied that the person was in possession of such drug for his personal use:

(i) in the case of a first offence, to a fine on summary conviction not exceeding fifty pounds,

(ii) in the case of a second offence, to a fine on summary conviction not exceeding one hundred pounds,

(iii) in the case of a third or subsequent offence, to a fine on summary conviction not exceeding two hundred and fifty pounds or, at the discretion of the court, to imprisonment for a term not exceeding twelve months, or to both the fine and the imprisonment

(b) in any other case

(i) on summary conviction, to a fine not exceeding two hundred and fifty pounds or, at the discretion of the court, to imprisonment for a term not exceeding twelve months, or to both the fine and the imprisonment, or

(ii) on conviction on indictment, to a fine not exceeding fifteen hundred pounds or, at the discretion of the court, to imprisonment for a term not exceeding seven years, or to both the fine and the imprisonment

Lengyelország

The Act Of 24 April 1997 On Counteracting Drug Addiction

Article 48

1. Whoever contrary to the provisions of this Act possesses narcotic drugs or psychotropic substances, shall be subject to the penalty of deprivation of liberty for up to 3 years

2. In a case of lesser gravity, the perpetrator shall be subject to the penalty of deprivation of liberty for up to one year, limitation of liberty or a fine

3. If the act mentioned in Section 1, involves a considerable quantity of narcotic drugs or psychotropic substances, the perpetrator shall be subject to the penalty of deprivation of liberty for up to 5 years and a fine

Lettország

Code on Administrative Offences paragraph Nr 46

Unauthorized acquisition or storage small amounts of narcotic and psychotropic substances or usage of narcotic and psychotropic substances without medical prescription the applicable sentence is a fine max 75LVL (approx.130€) or administrative detention max 15 days.

A person who has voluntarily turned in narcotic or psychotropic substances or voluntarily go for medical treatment, shall be released from administrative liability for acquisition and storage of such substances, and for usage of narcotic and psychotropic substances without medical prescription

Penal Code:

Section 253. Unauthorised Manufacture, Acquisition, Storage, Transportation and Conveyance of Narcotic and Psychotropic Substances

(1) For a person who commits unauthorised manufacture, acquisition, storage, transportation or conveyance of narcotic or psychotropic substances, the applicable sentence is deprivation of liberty for a term not exceeding seven years, with or without confiscation of property

(2) For a person who commits the same acts, if such have been committed for purposes of sale, or who commits unauthorised sale of narcotic or psychotropic substances, the applicable sentence is deprivation of liberty for a term not exceeding ten years, with or without confiscation of property, and police supervision for a term not exceeding three years

(3) For a person who commits acts provided for in Paragraphs one or two of this Section, if commission thereof is repeated or by a group of persons pursuant to prior agreement, or by a person who has previously committed theft of narcotic or psychotropic substances, the applicable sentence is deprivation of liberty for a term of not less than five and not exceeding twelve years, with or without confiscation of property and police supervision for a term not exceeding three years

(4) For a person who commits the acts provided for in Paragraphs one or two of this Section, if such have been committed regarding large amounts of narcotic or psychotropic substances or regarding especially dangerous narcotic or psychotropic substances, or commits unauthorised sale of narcotic or psychotropic substances to a minor, the applicable sentence is deprivation of liberty for a term of not less than eight and not exceeding fifteen years, with or without confiscation of property, and police supervision for a term not exceeding three years

Litvánia

Penal Code

Article 259. Illegal handling of narcotic or psychotropic substances without the aim to distribute them A person who illegally produced, processed, acquired, possessed, transported or sent narcotic or psychotropic substances without the aim to sell or otherwise distribute them is punished by fine or arrest, or imprisonment up to two years A person who illegally produced, processed, acquired, possessed, transported or sent narcotic or psychotropic substances without the aim to sell or otherwise distribute them and thereby committed a misdemeanour is punished by community service or restriction of freedom, or fine, or arrest

A person who voluntarily addressed a health care institution for medical assistance or addressed a state institution with the aim to hand over illegally produced, acquired, possessed narcotic or psychotropic substances without the aim to distribute them is acquitted from criminal responsibility for production, acquisition and possession of narcotic or psychotropic substances consumed or surrendered

Luxembourg

Loi du 27 avril 2001 modifiant la loi modifiée du 19 février 1973 concernant la vente de substances Art.2

L'article 7 de la loi modifiée du 19 février 1973 concernant la vente de substances médicamenteuses et la lutte contre la toxicomanie est modifié comme suit:

«Article 7»

A.1. Seront punis d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de 10.001,- à 100.000,- francs, ou de l'une de ces peines seulement, ceux qui auront, de manière illicite, en dehors des locaux spécialement agréés par le Ministre de la Santé, fait usage d'un ou plusieurs stupéfiants ou d'une ou de plusieurs substances toxiques, soporifiques ou psychotropes déterminées par règlement grand-ducal ou qui les auront, pour leur usage personnel, transportés, détenus ou acquis à titre onéreux ou à titre gratuit

2. Seront punis d'un emprisonnement de un mois à un an et d'une amende de 10.001,- à 500.000,- francs, ou de l'une de ces peines seulement, ceux qui auront, de manière illicite, fait usage des substances visées à l'alinéa A.1. du présent article, devant un ou des mineurs ou sur les lieux de travail

B.1. Seront punis d'une amende de 10.001,- à 100.000,- francs, ceux qui auront, de manière illicite, fait usage de chanvre (cannabis) ou des produits dérivés de la même plante, tels qu'extraits, teintures ou résines, ou qui les auront, pour leur seul usage personnel, transportés, détenus ou acquis à titre onéreux ou à titre gratuit

3. Seront punis d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de 10.001,- à 100.000,- francs, ou de l'une de ces peines seulement, ceux qui auront, de manière illicite, fait usage devant un ou des mineurs ou dans les établissements scolaires et lieux de travail des substances visées à l'alinéa

B.1. du présent article

Magyarország

282. § (1) Aki kábítószeret kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

c) a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a büntetés-végrehajtási szervezet létesítményében követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre követik el.

(4) Aki

a) az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ

el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)-(4) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés esetén büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés.

282/B. § (1) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával kábítószerrel természet, előállít, megszerz, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés,

a) ha a tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel kínál vagy átad, illetve ilyen személy felhasználásával kábítószerrel forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,

b) ha az elkövető oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

c) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés,

ha

a) a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel,

b) a (2) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben, illetve hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva követik el.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószerrel nem minősülő kábító hatású anyag, illetőleg szer kóros élvezetéhez segítséget nyújt, vagy ilyen személyt erre rábírni törekszik, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (1)-(5) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(7) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés, illetve a (3) bekezdés b) pontja esetén büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés

282/C. § (1) Az a kábítószerfüggő személy, aki kábítószerrel természet, előállít, megszerz, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a kábítószerfüggő személy, aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(4) A büntetés büntett miatt az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két

évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre követik el.

(5) Ha a bűncselekményt a kábítószerfüggő személy csekély mennyiségre követi el, a büntetés vétség miatt

a) az (1) vagy a (2) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés,

b) a (3) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés.

283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

a) aki csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra természet, előállít, megszerez vagy tart [282. §

(5) bek. a) pont],

b)-d)

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

1. jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószerrel saját használatára természet, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont], illetőleg

2.

f) az a kábítószerfüggő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben - két évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő - más bűncselekményt követ el, feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószerfüggőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

Málta

Medical And Kindred Professions Ordinance

s.120A:

(2) Every person charged with an offence against this Ordinance shall be tried in the Criminal Court or before the Court of Magistrates (Malta) or the Court of Magistrates (Gozo), as the Attorney General may direct, and if he is found guilty shall, in respect of each offence be liable – (a) on conviction by the Criminal Court –

(i) where the offence consists in selling or dealing in a drug listed under Part A of the Third Schedule contrary to the provisions of this article, or in an offence under sub-article (1)(f), or of the offence of possession of a drug, contrary to the provisions of this Ordinance, under such circumstances that the court is satisfied that such possession was not for the exclusive use of the offender, or of the offences mentioned in subarticles (1C) or (1D) or (1E), to imprisonment for life:

Provided that: (aa) where the Court is of the opinion that, when it takes into account the age of the offender, the previous conduct of the offender, the quantity of the drug and the nature and quantity of the equipment or materials, if any, involved in the offence and all other circumstances of the offence, the punishment of imprisonment for life would not be appropriate; or (bb) where the verdict of the jury is not unanimous, then the Court may sentence the person convicted to the punishment of imprisonment for a term of not less than four years but not exceeding thirty years and to a fine (multa) of not less than one thousand liri but not exceeding fifty thousand liri; and

(ii) for any other offence to imprisonment for a term of not less than twelve months but not exceeding ten years and to a fine (multa) of not less than two hundred liri, but not exceeding ten thousand liri; or (b) on conviction by the Court of Magistrates (Malta) or the Court of Magistrates (Gozo) – (i) where the offence consists in selling or dealing in a drug listed under Part A of the Third Schedule to this Ordinance contrary to the provisions of this article, or in an offence under subarticle (1)(f), or of the offence of possession of a drug, contrary to the provisions of this Ordinance, under such circumstances that the court is satisfied that such possession was not for the exclusive use of the offender, or of the offences mentioned in subarticles (1C) or (1D) or (1E), to imprisonment for a term of not less than six months but not exceeding ten years and to a fine (multa) of not less than two hundred liri but not exceeding five thousand liri; and (ii) for any other offence, to imprisonment for a term of not less than three months but not exceeding twelve months, or to a fine (multa) of not less than two hundred liri but not exceeding one thousand liri or to both such imprisonment and fine, and in every case of conviction for an offence against this Ordinance, all articles in respect of which the offence was committed shall be forfeited to the Government, and any such forfeited article shall, if the court so orders, be destroyed or otherwise disposed of as may be provided in the order

Németország

Act to regulate the traffic in narcotics (Narcotics Act)

In the version of the notification of 1 March 1994 (Federal Law Gazette 1994 I p. 358), lastly amended by Article 4 of the Act of 26 January 1998 (Federal Law Gazette Part I p. 160)

Section 31a

Refraining from prosecution

1) If the substance of the proceedings is an offence under Section 29, subsection 1, 2 or 4, the public prosecution office may refrain from prosecution if the offence of the offender can be regarded as minor, a criminal prosecution would not serve the public interest and the offender cultivates, produces, imports, exports, carries in transit, acquires, otherwise procures or possesses -- s only for his own use in insignificant quantities. (2) If the charge has already been preferred, the court may discontinue the proceedings at any stage thereof subject to the prerequisites laid down in subsection 1 above, with the consent of the public prosecution office and of the accused. The accused's consent shall not be required if the trial cannot be conducted for the reasons stipulated in Section 205 of the Code of Criminal Procedure or if, in the cases referred to in section 231, subsection 2, Section 232 and Section 233 of the Code of Criminal Procedure, the trial is conducted in absentia. The decision shall be made by court order, which shall not be subject to appeal

Judgment of German Constitutional Court on Cannabis – 09 March 1994

Basic principles with respect to the judgment of the second Senate [panel of judges] of 9 March 1994

1. a) Involvement with drugs is subject to the provisos laid down in Art. 2 Par. 1 GG [Grundgesetz 'Basic Law' the German Constitution]. There is no such thing as a 'Right to Intoxication' which is exempt from these restrictions

b) The penalty provisions of the --s Act which threaten punishment for unauthorized involvement with cannabis products are to be tested against the criterion of Art. 2

Par. 1 GG with respect to the prohibition enforced by penalties and against Art. 2
Par. 2 Sent. 2 GG with respect to the threatened imprisonment

2. a) When evaluating the suitability and necessity of a measure chosen to achieve an intended aim (as required by the principle of commensurateness), and when assessing and predicting the dangers threatening the individual or the public, (as is also required in this context), the legislature is entitled to a freedom of judgment which can only be reviewed to a restricted extent by the Federal Constitutional Court. b) When the severity of an intervention is being measured against the importance and urgency of the grounds adduced in its justification, the limit of what can be considered reasonable for those subject to the prohibition must not be exceeded (prohibition of excess, or commensurateness in the narrow sense). Application of this criterion may lead to a situation in which the intended means of protecting a legal right or interest may not be permissible because the resulting restrictions on the constitutional rights of the person concerned are clearly more significant than the increased protection for the right or interest, meaning that it is inappropriate to make use of the means of protection envisaged

3. In so far as the penalty provisions of the --s Act [BtMG] make types of behaviour punishable which are exclusively preparatory to the occasional personal use of small quantities of cannabis products and do not involve endangerment of others, they do not thereby contravene the prohibition of excess, since the legislature has made it possible for the prosecution authorities to take account of any individual element of wrongdoing or guilt being only minor by refraining from imposing a penalty (cf. § 29 Par. 5 BtMG) or refraining from prosecution (cf. §§ 153 ff. StPO [Code of Criminal Procedure], § 31a BtMG). In such cases, the prohibition of excess will basically require that the prosecution authorities refrain from prosecution of the offences set out in § 31a BtMG.(...)

Norvégia

Act of 4 December 1992 no 132 on medical products etc

§ 24. It is prohibited to be in unlawful possession of or to use narcotics etc, or to purchase such goods under false pretences for example by giving false information as to name address, illness or symptoms of illness. Such goods may not be used for purposes other than those for which they are supplied, and may not without legal warrant be surrendered or acquired by any person other than the one to whom the prescription or requisition is issued. Prescriptions or requisitions may not be surrendered to or acquired by persons other than those to whom they are issued

Chapter X. Penalty. Confiscation

§ 31. Any person who intentionally or negligently violates this Act or regulations, bans or directions issued by virtue of this Act, will be punished by fines or by imprisonment up to 3 months, or both
Unlawful possession and use of narcotics etc. in accordance with § 24, first subsection will be punished by fines or by imprisonment up to 6 months, or both

Olaszország

D.P.R. October 1990, no.309 - Consolidation of the laws governing drugs and psychotropic substances, the prevention, treatment and rehabilitation of drug Addiction
Section 75

Administrative sanctions (Law No. 162 of 26 June 1990, s.15(1), (2) and (3))

1. Anyone who unlawfully imports, acquires or in any way possesses -- and psychotropic substances in doses no greater than the daily average requirement for personal use alone, calculated on the basis of the criteria set forth in s.78(1), shall be liable to the administrative sanction of loss of driving license, of arms license, passport and any other equivalent document, and in the case of a foreign national, the loss of the residence permit for tourism, or the prohibition on obtaining said documents for a period of between two and four months, if the -- and psychotropic substances are those set forth in Tables I and III pursuant to s.14, and for a period of between one and three months if the substances are the -- and psychotropic substances set forth in Tables II and IV pursuant to s.14. The Prefect of the place where the offence is committed is responsible for applying the administrative sanction

2. If the offences provided by subsection (1) relate to the substances set forth in Tables II and IV, and the evidence indicates that the person will in future abstain from committing them again, in place of the penalty, and for one time only, the Prefect shall settle the matter by formally inviting the offender not to use the substances again, warning him of the consequences of his action

Portugália

Law no. 30/2000, of 29 November

Defines the legal framework applicable to the consumption of --s and psychotropic substances, together with the medical and social welfare of the consumers of such substances without medical prescription

Article 2 – Consumption

1 – The consumption, acquisition and possession for own consumption of plants, substances or preparations listed in the tables referred to in the preceding article constitute an administrative offence

2 – For the purposes of this law, the acquisition and possession for own use of the substances referred to in the preceding paragraph shall not exceed the quantity required for an average individual consumption during a period of 10 days

Article 15 - Penalties 1 Non-addicted consumers may be sentenced to payment of a fine or, alternatively, to a non-pecuniary penalty

2 Non-pecuniary penalties shall be applied to addicted consumers

3 The commission shall set the penalty in accordance with the need to prevent the consumption of --s and psychotropic substances

4 In applying penalties, the commission shall take into account the consumer's circumstances and the nature and circumstances of consumption, weighing up namely:

a) The seriousness of the act; b) The degree of fault; c) The type of plants, substances or preparations consumed; d) The public or private nature of consumption; e) In the case of public consumption, the place of consumption; f) In the case of a non-addicted consumer, the occasional or habitual nature of his drug use; g) The personal circumstances, namely economic and financial, of the consumer

Article 16 – Fines

1 –In the case of plants, substances or preparations contained in tables I-A, I-B, II-A, II-B and II-C, the fine shall be fixed between a lower limit of PTE 5.000\$00 and an upper limit equivalent to the national minimum monthly wage

2 – In the case of substances or preparations contained in tables I-C, III and IV, the

fine shall be fixed between PTE 5.000\$00 and PTE 30.000\$00

Article 17 - Other penalties

1 – Instead of a fine, the commission may issue a warning

2 – Without prejudice to the provisions of paragraph 2 of article 15, the commission may apply the following penalties, as an alternative measure to a fine or as the main penalty:

a) Banning from the exercise of a profession or occupation, namely those subject to licensing requirements, when such exercise jeopardises the well being of the consumer or third parties; b) Banning from certain places; c) Prohibiting the consumer from accompanying, housing or receiving certain persons; d) Forbidding the consumer to travel abroad without permission; e) Presenting himself periodically at a place to be indicated by the commission; f) Disenfranchisement, removing the right to be granted or to renew a fire arms license for defense, hunting, precision shooting or recreation; g) Seizure of objects belonging to the consumer which represent a risk to him or her or to the community or which encourage the committing of a crime or other offence; h) Privation from the right to manage the subsidy or benefit attributed on a personal basis by public bodies or services, which shall be managed by the organization managing the proceedings or monitoring the treatment process, when agreed to by the consumer

Article 18 – Warnings

1 – The commission may issue a warning if, in view of the personal circumstances of the consumer, the type of consumption and the type of plants, substances or preparations consumed, it considers that the consumer will abstain from future consumption

2 – The warning shall consist of an oral reprimand, with the consumer being expressly warned of the consequences of his behaviour and urged to abstain from consumption

3 – The commission shall deliver the warning when the decision to apply it becomes definitive

4 – The commission shall deliver an immediate warning if the consumer declares that he waives the right to bring an appeal

Spanyolország

Constitutional Law No. 1/1992, of 21 February, on the Protection of Public Safety

CHAPTER IV System of Penalties

Section One. Infractions

Article 23

For the purposes of this Law, the following shall constitute serious infractions:

(...)

(h) The toleration of the illegal consumption of or trafficking in toxic drugs, --s or psychotropic substances in public premises or establishments, or the lack of diligence in preventing this, on the part of the owners, administrators or persons in charge

(...)

Article 25

1. The consumption in public places, streets, establishments or conveyances, as well as the illicit possession, even if not for the purposes of trafficking, of toxic drugs, narcotics or psychotropic substances, provided no criminal offence is involved, and also the abandonment of apparatus or instruments used for the consumption of these sub-

stances at the aforementioned places, shall constitute serious infractions of public safety

Section Two. Penalties

Article 28

1. One or more of the following penalties may be imposed by the competent authorities for the infractions described in the preceding section:

(a) A fine of from five million and one pesetas to 100 million pesetas for very serious infractions; of from 50,001 pesetas to five million pesetas for serious infractions; and of up to 50,000 pesetas for minor infractions

2. For the infractions contemplated in article 25, penalties may also be imposed in the form of the suspension, for a period of up to three months, of the permit to drive a motor vehicle or the withdrawal of the firearms permit or licence and, in any case, the confiscation of the toxic drugs, --s or psychotropic substances

3. In cases of serious or very serious infractions, the applicable penalties may be replaced by expulsion from Spanish territory when the offenders are foreign nationals, in accordance with the legislation on the rights and freedoms of foreign nationals in Spain.

Svédország

Narcotic Drugs (Punishments) Act given at the Palace of Stockholm, March 8, 1968

Swedish Code of Statutes 1968:64

Section I Any person who unlawfully

1. transfers narcotic drugs,

2. manufactures narcotic drugs intended for misuse

3. acquires narcotic drugs for the purpose of transfer,

4. procures, processes, packages, transports, keeps or in some other similar way handles -- drugs which are not intended for personal use,

5. offers narcotic drugs for sale, keeps or conveys payment for -- drugs, mediates contacts between seller and purchaser or takes any other such measure, if the procedure is designed to promote narcotic drugs traffic, or

6. possesses, uses or otherwise handles narcotic drugs shall, if he has acted willfully, be sentenced for a narcotic drugs offence to imprisonment for not more than three years. (SFS 1988:286)

Szlovákia

Illicit production and possession of drugs and psychotropic substances, toxic substances and precursors and trafficking with it

Section 186

Whoever unlawful possess a narcotic drug, psychotropic substance, toxic substance or precursor for personal use (*) shall be liable to a term of imprisonment up to three years or forfeiture of an object

Section 187

(1) Whoever without permission a narcotic drug , psychotropic substance, toxic substance or precursor

a) produces, exports, imports or transports,

b) purchases, interchanges or procures by other mean,

c) sales or exchanges by other mean, or

d) harbours for any time shall be liable to a term of imprisonment of two to eight years or to the forfeiture of property sentence, or to pecuniary penalty, or to the forfeiture of a thing sentence

(2) An offender shall be liable to a term of imprisonment of three to ten years if he commits the offence referred to in paragraph 1

a) against the person under eighteen years of age or person exempted of the legal capacity or person handicapped by the mental illness,

b) against person attends from drug addiction or c) repeatedly

(3) The sentence set out in paragraph 2 shall be imposed on the offender who,

a) through the commission of the offence referred to in paragraph 1, causes serious bodily harm,

b) the offence referred to in paragraph 1 commits in considerable extend

(4) An offender shall be liable to a term of imprisonment of eight to fifteen years if he commits the offence referred to in paragraph 1

a) in the capacity of a member of a criminal group, or

b) against person under fifteen years of age

(5) The sentence set out in paragraph 4 shall be imposed on the offender who,

a) through the commission of the offence referred to in paragraph 1 breaches a specific duty connected with his employment, profession, position or function,

b) the offence referred to in paragraph 1 commits in extensive extend

c) through the commission of the offence referred to in paragraph 1 causes serious bodily harm to several persons, or

d) through the commission of the offence referred to in paragraph 1 causes a death

(6) An offender shall be liable to a term of imprisonment of ten to fifteen years if he commits the offence referred to in paragraph 1 in conjunction with organised group acting in several countries

(7) An offender shall be liable to a term of imprisonment of twelve to fifteen years or to extraordinary punishment if he commits the offence referred to in paragraph 1 as a member of the criminal group or if he causes death of several persons

(*) Section 89 Paragraph 12 of the Penal Code defines possession for personal use as meaning *unlawfully in possession for any time, in the maximum quantity of the one-shot dose for a personal use*

Szlovénia

Production Of And Trade In Illicit Drugs Act 1999

Article 33 Individuals shall be liable to a monetary fine of between SIT 50,000 and SIT 150,000 or a prison sentence of up to 30 days for committing the offence of possessing illicit drugs in contravention of the provisions of this Act

Individuals shall be liable to a monetary fine of between SIT 10,000 and SIT 50,000 or a prison sentence of up to 5 days for committing the offence of possessing a smaller quantity of illicit drugs for one-off personal use

In accordance with the provisions of the Misdemeanours Act, persons who commit the offence specified in the first paragraph of this article and who possess a smaller quantity of illicit drugs for one-off personal use and persons who commit the offence specified in the preceding paragraph may be subject to more lenient punishment if they voluntarily enter the programme of treatment for illicit drug users or social security programmes approved by the Health Council or Council for Drugs

IRODALOMJEGYZÉK

IRODALOMJEGYZÉK

Bewley-Taylor, D. R. (2003), 'Challenging the UN drug control conventions: problems and possibilities', *The International Journal of Drug Policy*, 14, pp. 171–179

Bewley-Taylor, D. R., Fazey, S. J. C., Boekhout van Solinge, T. (2003), *The Mechanics and dynamic of the UN system for international drugs control*, March 14 2003

Boekhout van Solinge, T. (2002), *Drugs and decision-making in the European Union*, CEDRO, University of Amsterdam

Böllinger, L., 'Symbolic criminal law without limits', *Commentary on the Cannabis decision of the German Federal Constitutional Court*

Böllinger L., 'The Evolution of drug policy in Germany', published in: SENLIS Council (ed.): *Global drug policy. Building a new framework. The Lisbon Int. Symposium on Global Drug Policy, Paris 2003*, pp 151–160

Cabalero, F., and Bisiou, Y. (2000), *Droit de la drogue*, Dalloz, Marseille

Cesoni, M. L., 2000, 'L'incrimination de l'usage de stupéfiants dans sept législations européennes', n°4 *Documents du groupement de recherche psychotropes, politiques et société – CNRS*

Communication de la Commission Européenne COM (2001), 259 final (10372/01 DROIPEN 60 COR-DROGUE 45 COMIX 494), Bruxelles, 22 Novembre 2002

Convention d'application de l'accord de Schengen du 14 juin 1985

Council of The European Union, Council Resolution on Cannabis, Brussels, 7 July 2004, 11267/04 COR-DROGUE 59

Decourrière, A. (1996), *Les drogues dans l'Union Européenne*, Bruylant, Bruxelles

De Ruyver, B., Vermeulen, G., Vander Beken, T., Vander Laenen, F., Geenens, K. (2002), *Multidisciplinary drug policies and the UN drug treaties*, Institute for International Research on Criminal Policy, Gent University, Maklu

Dorn, N. and Jamieson, A. (2001), *European drug laws: the room for manoeuvre*, DrugScope, London

EKDF (1999), *Cannabis report of the Swiss Federal Commission for drug issues*, BAG, Lausanne

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2001), 'Drugs users and the law, A balance between punishment and treatment', *Drugs in focus*, March–April 2002, <http://www.emcdda.eu.int/?nnodeid=439>

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2002), *Prosecution of drug users in Europe: varying pathways to similar objectives*, EMCDDA Insights Series, n° 5, Luxembourg, 2002

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2003), *ELDD European Legal Database on Drugs, Country profiles* (http://eldd.emcdda.eu.int/databases/eldd_country_profiles.cfm)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2003), *The role of the quantity in the prosecution of drug offences*, ELDD Comparative Study, European Legal Database on Drugs (http://eldd.emcdda.eu.int/databases/eldd_comparative_analyses.cfm)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2002), *Annual report on the state of the drugs problem in the European Union and Norway 2002*, EMCDDA, Lisbon (<http://ar2002emcdda.eu.int/>)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2003), Annual report the state of the drugs problem in the European Union and Norway 2003, EMCDDA, Lisbon (<http://ar2003.emcdda.eu.int/>)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), (2000), 'Examen des aspects juridiques internationaux des traitements de substitution', ELDD Comparative Study, European Legal Database on Drugs (http://eldd.emcdda.eu.int/databases/eldd_comparative_analyses.cfm)

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), 2002, Decriminalisation in Europe? Recent developments in legal approaches to drug use (http://eldd.emcdda.eu.int/databases/eldd_country_profiles.cfm)

European Parliament (1997), 'Rapport sur l'harmonisation des législations des Etats membres en matière de drogues'. A4-0359/97 du 11 novembre 1997

Farrell, M. and Grant, F. (2002), 'Sparks consulting, courts service final evaluation of the pilot drug court'

Kilmer, B. (2002), 'Do cannabis possession laws influence cannabis use?'. A joint international effort at the initiative of the Ministers of Public Health of Belgium, France, Germany, the Netherlands, Switzerland

Ministry of Public Health of Belgium. Technical Report of the International Scientific Conference Brussels, Belgium, 25/2/2002

Krajewski, K. (1994), 'How flexible are the United Nations drug Conventions?' The International Journal of Drug Policy, 10, 1994 pp. 329-338

Institut Suisse de droit compare (2001), 'Consolidated legal opinion concerning the compatibility of proposed national -- laws with relevant international conventions' (<http://www.-isd.c.unil.ch>) International Narcotic Control Board (INCB), (1996), General Information: Historical overview of international drug control and recent international drug control treaties, Training Material

International Narcotic Control Board (INCB), (1999), Report 1999, (449), United Nations, New York 2000

International Narcotic Control Board (INCB), (2001), Report 2001, (214), United Nations, New York 2002

International Narcotic Control Board (INCB), (2002), Report 2002, (499), United Nations, New York 2003

Letter of the Secretary of the International Narcotic Control Board Mr Herbert Schaepe at the Belgian Justice Ministry M. Verwiltghen on 28 March 2003

MacCoun, R. J. and Reuter, P. (2001), 'Evaluating alternative cannabis regimes'. British Journal of Psychiatry, 178, pp. 123-128

Minist_re de la Justice (1999), Circulaire relative aux réponses judiciaires aux toxicomanes, 17 juin 1999

NOR JUN A 9900148 C

National Drug Monitor (2000), Fact sheet, Cannabis Policy Up-to-date, 2000 (<http://www.trimbos.nl>)

Nations Unies (ONU) (1975), 'Commentaires sur la Convention unique sur les stupéfiants de 1961', ONU, New York (French version)

Nations Unies (ONU) (2000), 'Commentaires de la Convention de 1988 contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes', ONU, New York (French version)

Note politique du Gouvernement fédéral Belge relative à la problématique de drogue 19-1-2001 (http://minsoc.fgov.be/old/cabinet/2001_01_19_note_politique_federale_drogues.htm - aw)

Proposition de décision-cadre du Conseil concernant l'établissement des dispositions minimales relatives

aux éléments constitutifs des infractions pénales et des sanctions applicables dans le domaine du trafic de drogue - COM/2001/0259 final - CNS 2001/0114, Journal officiel n° C 304 E du 30/10/2001, p 0172–0175

Rapport du comité spécial sur la consommation non médicale de drogues ou médicaments, Chambre des Communes, Politique pour le nouveau millénaire 2002 : redéfinir ensemble la stratégie canadienne antidrogue, December 2002

IPDT (2001), Relatório Annual 2001 IPDT, A situação do país em matéria de drogas e toxicodependências, vol.I Informação Estatística, Ministério da Saúde, Lisbon

Senate Special Committee (2002), 'Report of the Senate special committee on Illegal drugs – Cannabis: our position for a Canadian public policy - Summary report

Home Office (UK), Statistics from the arrest referral monitoring programme for October 2000 to March 2001, (http://www.drugs.gov.uk/reportsandpublications/communities/1034258640/arrestreferral_stat_update.pdf)

The Police Foundation (2000), Report of the Independent inquiry into the Misuse of Drugs Act 1971, London (<http://www.druglibrary.org/schaffer/Library/studies/runciman/default.htm>)

UNODC (2003), 'Encouraging progress towards still distant goals', Progress Report by the Executive Director as a contribution to the Mid-Term (2003) Review of UNGASS, UNODC/ED/2 8 April 2003

United Nations (UN) (1973), 'Commentary on the Single Convention on Narcotic Drugs 1961', New York (English version)

United Nations (UN) (2000), 'Commentary on the Convention against the illicit traffic on narcotic drugs and psychotropic substances 1988', New York

United Nations (UN) (1969), Vienna Convention of the Interpretation of Treaties, Vienna 23 May 1969

United Nations (UN), Commission on Narcotic Drugs (1997), Effect on individuals, society and international drug control of the prescription on narcotic drugs to drug addicts, Vienna, 21 January 1997

United Nations (UN), Commission on Narcotic Drugs 46th Session Ministerial-level Segment 16 April 2003, Speech of the Executive Director of the United Nations Office for Drugs and Crime, Mr Antonio Costa

United Nations (UN), Commission des stupéfiants, Rapport sur la quarante-sixième session (15 mars 2002 et 8–17 avril 2003) (http://www.unodc.org/pdf/document_2003-04-30_1_fr.pdf)

United Nations (UN) (1961, 1971, 1988), Single Convention on Narcotic Drugs 1961, Convention of 1971 on psychotropes substances, Convention against the illicit traffic on narcotic drugs and psychotropic substances 1988 (<http://www.incb.org/e/conv>)

United Nations (UN), World Drug Report 2000, United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention, Oxford University Press, Oxford